

MAGYARI

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.Director și redactor responsabil:
dr Paál ÁrpádProprietar: TIPOGR. SFT. LADISLAU S. A.
Nrul de inscriere in Reg. Publ. periodice — Tri-
bunalul B'hor, secția III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938Primcolaborator: **dr Gyártás Elemér**

Bulgária vasárnaptól kezdve visszanyerte teljes állami függetlenségét

**A Balkánszövetség megnem-
támadási egyezményt kötött. A görög, török,
jugoszláv és román állam elismeri
Bulgária fegyverkezési egyenjoguságát**

Szalonikiból jelentik: A délkelet-európai külpolitikának nagy érdekességű eseménye van. Metaxas görög miniszterelnök az athéni bolgár követ kíséretében Szalonikiba érkezett, ahol találkozik a Balkán-szövetség többi követeivel és Kiosze Ivanov bolgár miniszterelnökkel. A várost ebből az alkalomból görög-török-bolgár-jugoszláv-román zászlókkal gazdagon feldíszítették. A Balkán-szövetség tagjai Bulgáriában megnemtámadási szerződés aláírására készülnek. Az aláírást olyértelmű megállapodás előzte meg, mely szerint megszüntetik a lausannei és neuilly-i szerződéseknek a drinápolyi katonamentes zónára vonatkozó intézkedését és elismerik Bulgária fegyverkezési egyenjoguságát.

A nagyjelentőségű diplomáciai eseményt többhónapos tárgyalások előzték meg. Bulgáriának az volt a felfogása, hogy a fegyverkezési egyenjoguság olyan természetes jog, amely minden államot megillet. Bulgária a fegyverkezési egyenjoguság ellenében tehát semmiféle ellenszolgáltatást nem adhat. A felfogásbeli különbséget azután sikerült tisztázni és most már létrejöhett a megnemtámadási egyezmény Bulgária bevonásával a Balkán-szövetség államai között.

Az angol és francia kormányok kezdeményezték az óriási jelentőségű fordulatot

Párizsból jelentik: A francia főváros politikai és diplomáciai köreiből vasárnap délután nagy feltűnést keltő hírek terjedtek el arról, hogy az angol és francia kormány hónapok óta előkészítet délkelet-európai politikája újabb döntő fordulathoz érkezett. Mint emlékeztetés, ennek a közös angol-francia politikai célkitűzésnek első állomása a török-angol egyezmény volt, amelynek keretében Törökország nagy-összegű angol exportkölcsönt kapott.

A vasárnap délután Párizsba érkezett hírek szerint Bulgária helyzetében és külpolitikájában nagyjelentőségű változás áll küszöbön. Arról van szó, hogy

Bulgáriát teljesen felszabadítják a békeszerződések kötelezettségei alól és mindenekelőtt megkapja katonai egyenjoguságát, amivel szemben Bulgária hajlandó lesz külpolitikáját összhangba hozni a Balkán-szövetség és a délkelet-európai angol-francia diplomáciai törekvések külpolitikájával.

A neuilly-i békeszerződés határozmányainak Bulgáriát megalázó szakaszait megegyezés alakjában hatálytalanítják. Ez a megegyezés Bulgária és a Balkán-szövetség között jön majd létre. Franciaország és Anglia teljes támogatásával. Mint párizsi diplomáciai körökben hang-

súlyozzák, a két nagyhatalom az egyezmény előkészítésében tevékenyen részt vett.

A nagy feltűnést keltő hírek Szalonikiból Belgrádon keresztül érkeztek Párizsba. E hírek szerint Bulgária szempontjából a legjelentősebb, hogy bizonyos katonai megkötöttségek

Unnepélyes külsőségek között hozták nyilvánosságra a Balkánszövetséggel kötött megegyezést

Bulgária örömmámorban uszik. Harminc katonai repülőgép szórta le Szófiában az ország felszabadulásáról szóló kormánykiáltványokat

Szalonikiból jelentik: Estére már nyilvánosságra került a nagyjelentőségű esemény. Történelmi aktus színhelye volt Szaloniki városa. Unnepélyes külsőségek között Szaloniki-be kinyilvánították Bulgária katonai egyenjoguságát és felszabadították a bolgár államot a neuilly-i békeszerződés megszegésétől. Kiosze Ivanov bolgár miniszterelnök és Metaxas görög miniszterelnök, mint a Balkán-szövetség ezidőszerinti elnöke, kölcsönös megnemtámadási egyezményt írtak alá, amelynek keretében Bulgária visszanyerte katonai egyenjoguságát. A neuilly-i békeszerződés katonai határozmányai, amelyek Bulgária felfegyverzését korlátozták, az egyezmény következtében hatályukat veszítik.

Szófiából jelentik: Bulgária örömmámorban uszik. A közvéleményt teljesen váratlanul érte az a hír, hogy Bulgária visszanyerte katonai egyenjoguságát. Hosszú évek óta küzdöttek a bolgár kormányok a neuilly-i békeszerződés katonai határozmányainak hatályon kívül helyezéséért s vasárnap, az bolgár népnek az az óhajta teljesült. Vasárnap reggel a lapok még csak célzásokat tettek arra, hogy küszöbön áll a nagyjelentőségű esemény. Eppen ezért érte azután váratlanul a közvéleményt

akól szabadul. Így például hatályon kívül helyezik a bolgár felfegyverzés korlátozására vonatkozó intézkedéseket és a bolgár Trácia semlegesítéséről szóló határozatokat. Franciaország és Anglia jelentős pénzügyi támogatásban részesítik Bulgáriát. Már

a közeljövőben francia pénzügyi szakértőkből álló küldöttség utazik Bulgáriába, hogy tanulmányozza, mily módon támogathatná Bulgáriát, akár pénzügyi segítség, akár pedig kereskedelmi könnyítések nyújtásával.

Francia politikai körökben nagy örömmel fogadták az egyezmény lehetőségének hírére és a francia diplomácia sikerének könyvelik el, hogy Bulgáriát sikerült a Balkán-szövetséghez kapcsolni és ezzel azoknak a délkelet-európai államoknak érdekkörébe belevonni, amelyek barátságos magatartást tanúsítanak az angol-francia külpolitika célkitűzéseinek irányában.

az a hír, hogy Bulgária és a Balkán-szövetség között megnemtámadási egyezmény jött létre, amelynek keretében Bulgária visszanyerte katonai egyenjoguságát.

Az örömdetes hírt eddig szokatlan módon közölték a bolgár főváros lakosságával. Este félhét órakor 30 katonai repülőgép jelent meg a főváros felett. A gépek egyik csoportja bámulatos akrobata-mutatványokat hajtott végre, mintegy bizonyítékul annak, hogy a bolgár katonai aviatika már eddig is milyen fejlettségről tesz tanúságot. A gépek másik csoportja ugyanakkor röpcédulák áradatát szórta le a főváros utcáira. A röpcédulákon a kormány kiáltványa volt olvasható, amely röviden közölte, hogy a vasárnapi nap folyamán Szalonikiben Bulgária és szomszéd államai között egyezmény jött létre, amely visszaadja Bulgária katonai egyenjoguságát. A kiáltvány szerint a bolgár fegyverkezési korlátozások a vasárnapi nappal megszűntek és ettől kezdve Bulgária a saját maga belátása szerint hajlja végre országának és szabadságának megvédése érdekében a szükséges intézkedéseket.

— Bulgária mátol kezdve újból teljesen független és jogában áll fegyverkeznie! — szavakkal végződik a kiáltvány.

Spanyol hadállás a két küzdőfél jelentései szerint

A köztársaságiak a nemzetiek túlerejéről szólnak

Barcelonából jelentik: A köztársasági hadijelentés szerint az ebroi harctéren Fayontól és Gandesától északra igen heves harcok folynak. A nemzeti csapatok újabb tetemes erősítéseket kaptak. A levantei harctéren Manzanera közelében sanroquei szakaszon a köztársaságiak igen heves ellenséges támadásokat vertek vissza. Ugyanígy visszaverték az ellenség támadását a toledói harctéren. Fuente szakaszán is. Az estramudarai harctéren a köztársaságiak lelőttek két ellenséges gépet. A nemzetiek repülői ismét hevesen bombázták Tarragona és Cambrils városokat.

Salamancából közlik a nemzeti csapatok hivatalos hadijelentését. Eszerint az estramudarai harctéren csapataink megszállták Fonalc magaslátát és több más ellenséges hadállást is birtokukba kerítették. Egy ellenséges zászlóaljat bekerítettünk és teljesen megsemmisítettünk. Az ellenség a valenciai harctéren szombat 482 halottat veszített.

Az embrói harctéren az ellenségnek szombaton sikerült előrenyomulni. Az ellenséges előretörést azonban feltartóztattuk és csapataink ellentámadásba mentek át. Ellentámadásaink során több ellenséges csapatot megsemmisítettünk.

Gerely János

Ha tudnád....

Mindaz, amit a hittudomány az Oltárszentség szerepéről a lelki életben, annak nevelő és eligazító értékéről tanít, mind megvan ebben a könyvben; de nem elvont tételekben, hanem, mint a nő életében fölmerülő küzdelmek és kérdések végső megoldása. Ugy, hogy a könyv végeredményben az Eucharisztikus életértékeknek kitűnő bemutatója és az Oltárszentség nevelő erejének újszerű apológiája.

Ara csinos kartonkötésben 90 lei és portó.

Veszélyben az oroszországi termés

Moszkvából jelentik: Oroszországban az idén oly nagy késéssel végzik az aratást, hogy a mezőgazdasági népbiztoság július végére sem tudta elvégezni a szokásos statisztikai munkát. Szakértő körök szerint a kollektív földművesek ellenállása oly nagy és a rendszerrel szembeni ellenszenvüket oly mértékben nyilvánítják, hogy egyáltalán nem törődnek a termés betakarításával.

Befejeződtek a boroszlói torna-ünnepélyek

Három óra hosszáig tartó diszjelvonulás volt Hitler kancellár előtt

Boroszlóból jelentik: Vasárnap befejeződtek a több, mint egy hét óta tartó nagyszabású torna-ünnepélyek. Vasárnap Hitler vezér és kancellár előtt százötven ezer tornász vonult fel, akik között felvonultak a külföldi németek is. Ezeknek a csoportjában a szudétanémetek is helyet foglaltak saját zászlóik alatt, akiket megkülönböztetett ünnepléssel fogadott a közönség. A felvonulás teljes három óra hosszáig tartott. Az óriási tömeg szinte önfeláldozóan ünnepelte Hitlert, egyes csoportok átörték a kordont, virágokat szórtak Hitler lába elé és többen átölelték a vezérkancellárt. Hitler a sportünnepség befejezése után szállóhelyén fogadta a külföldi németek vezetőit.

En Carte!

Irta: Dietl Fedor

Máriusz csakugyan nem tartozott azok közé, akikről leri az anyagi gonddal kapcsolatos földi nyomorúság. A negyedik évtized sorodóntó fordulópontján tuljutott életében akadt rövid pár esztendő, amikor jobb napokat látott és ezek emléke letörőhetetlen jellel bélyegezte meg külső megjelenését.

Alakja törtetlenül karcsú és hajlékony maradt, mint nemes damaszki pengék íve. Az állandó koplalás meg egyenesen az edzett sportférfiú szikár soványságával ajándékozta meg őt. Futó pillantásra kifogástalanul festett az öltözéke is, melyre a pénztelen emberek gondos óvatosságával ügyelt és amelyen legföljebb beható vizsgálódás után fedezhette volna fel valaki a mesterien elvasalt festéseket, áruló nyomait az idő vasfogának.

Mint az eleve vált látszat, amely olyan gyakran csal. Máriusz jobb ügyhöz méltó önmegtagadással élte a furcsa látszat-életet, amelyről meggyőződéssel gondolta, hogy azt a sors szeszélye kényszerítette rá. Az viszont észbe sem jutott más ember talán tőkét kovácsolt volna küllemének elpusztíthatatlanul előnyös tényezőiből. Mert sok egyéb negatívum mellett éppen a tőkekovácsoláshoz értett a derék Máriusz a legkevésbé. És mialatt másnak kiszámíthatatlan új lehetőségek beláthatatlan előnyeit jelentette volna a kitűnően szabott frakk, a pompás angol szövetből készült remek zakett vagy a még elnyűtt romjában is fölényesen előkelő hurberry-öltöny, Máriusz számára mindez nem volt egyéb csupa súlyosan hátrányos teher-tételnél.

A legnehezebb megpróbáltatást tagadhatatlanul az utcai gyűjtések jelentették! Amikor derült tavaszi napokon egyre-másra tűnöztek

Runciman lord külön béke-tervet terjeszt elő, ha nem sikerül a megegyeztetés a csehek és szudétanémetek között

A hét végén kezdi meg közvetítő tárgyalásait

Prágából jelentik: Lord Runciman tárgyalásait a hét végén kezdi meg. Arra az esetre, ha a cseh kormány és a szudétanémetek között a közvetítés ellenére sem jönne létre megállapodás, Runciman külön béketervet terjeszt elő, amit, hir szerint, saját maga dolgozott ki.

Ehhez a béketervhez már Chamberlain is hozzájárult.

Lord Runciman egyébként tervbevette, hogy beutazza a nemzetiségek által lakott vidékeket és helyszíni tanulmányokat folytat a nemzeti kérdésekben.

A prágai angol követség egyelőre egy hónapra 15 szobát bérelt ki Runciman lord és kísérete részére egyik előkelő szállodában

Prágából jelentik: A legelőkelőbb szállodák egyikében, az Alcron-ban minden előkészület megtörtént Lord és Lady Runciman, valamint a velük érkező hattagú delegáció elhelyezésére. Az angol követség tizenöt szobát rendelt egyhónapi időtartamra azzal a megjegyzéssel, hogy a lord és kísérete ennél hosszabb ideig is Prágában maradhat. A lord és felesége háromszobás lakosztályban fognak lakni, amelyek közül kettő hálószobának és egy szalonnak van berendezve. Hat szobát tartottak fenn a Runciman-bizottság tagjainak, kik sorában Prágába érkezik Geoffrey Peto, az angol alsóház volt tagja és lord Runciman-nak miniszterkorában magántitkára, Asthon-Gwatkin, a külügyminisztérium gazdasági osztályfőnöke, Mr. Stopford, a középeurópai kérdések szakértője, Henderson alkonzul, aki a tolmács szerepét tölti be, továbbá a lord magántitkára és egy gépirónó.

Négy szobát irodának rendeznek be, ezekben az István-utca néző helyiségekben fog dolgozni lord Runciman missziója, amelynek két külön telefonvonal áll állandóan a rendelkezésére.

A lord és kísérete szerdán délután két óra ötvennégy perckor érkezik meg a Wilson pályaudvaron, ahol fogadására megjelenik az angol követség ügyvivője és a csehszlovák külügyminiszter-

rium egyik magasrangú hivatalnok. Csütörtökön lord Runciman bemutatkozó látogatást tesz Benes köztársasági elnöknel és Hodzsa miniszterelnökkel.

A politikai miniszterek és a koalíciós pártvezérek közös bizottsága ugyancsak csütörtökön tárgyalja a teljesen elkészült nemzetiségi törvényjavaslatokat. Lord Runciman e törvényjavaslatok áttanulmányozása után, valószínűleg még e héten érintkezésbe lép Henlein-nel, Kundt képviselővel, valamint német nemzeti szociálisták más vezetőivel is. A magyar nemzetiségi képviselők, továbbá a tótok, lengyelek és rutének vezetőinek első találkozása lord Runcimannal az utána következő hétre marad.

A prágai kormányhoz közelálló lapok azt írják, hogy a Runciman bizottság úgy fog dolgozni, mintha tisztára belpolitikai kérdések megoldásáról volna szó és munkájának vezető szempontja a csehszlovák állam fennmaradása, függetlenségének és demokratikus kormányzati berendezésének megőrzése lesz.

A csehszlovákiai magyarpárti törvényhozók értekezlete

Prágából jelentik: A magyarpárti képviselők és szenátorok csoportját Szűllő Géza, a parlamenti csoport elnöke augusztus 2-ára értekezletre hívta össze.

fel utcahosszat a közismert piros sátornapernyők, Máriuszra ólomsúllyal nehezedett külső megjelenésének kihívó céltalansága. Ilyenkor csak végszükség esetén merészkedett ki romhalmaznak beálló hónapos-szobájából és mint ügött vad, riadtan bujdosott a gyűjtőurnák és zörgő perselyek zuggos utvesztőjében.

Rendszerint sikerült is egérutat lennie. Néha mégis megtörtént, hogy a legutolsó pillanatban csapott le rá egy csilingelően tavaszi leánykacagás:

— Hová siet, kedves Máriusz? Csak nem akart megszökni előlem?

— Világot sem — mosolygott erre Máriusz és egy angol lord lefegyverezhetetlen nyugalommal aznapni öszvagyónát, egy kemény 20 lejes csusztatott az üveglapos bádögperselybe, amely ilyen esetben épp olyan feneketlennek tűnt előtte, akár a Danaidák mitológiai hordója.

Fizetési meghagyások, tranzfercédulák, árverési hirdetmények, számlák, adóintésközömben alig mult el hét, hogy a posta ne kézbesített volna Máriusznak szívélyes felszólításokat, kéréseket, adományokra szóló felhívásokat. Nem volt társadalmi egyesület, vagy népjóléti intézmény, amely megdöbbentő pontossággal ne tartotta volna nyilván évenként néha két-háromszor is változó lakáscímét és Máriusz sokszor úgy érezte, valahol feltétlenül működnie kell valamilyen titkos megfigyelő bizottságnak, amely bokros teendői között is árgus szemű figyelemmel kíséri őt. Őt, aki a jelek szerint még mindig mint az egykor vagyonos aranyifjú maradt elkönyvelve a nyilvánartó bizottságok feljegyzéseiben és akiről fájdalom, úgy látszik, sehogys nem volt hajlandó tudomásul venni a közvélemény, hogy koldusszegényebb lett a templom egerénél.

A festőművész, akivel egyszer külföldön sodorta össze a véletlen, minden esztendőben meghívott küldött gyűjteményes kiállítására a biztos tudatban, hogy ha multkor nem is, idén bizo-

nyosan megvásárolja valamelyik alkotását, ha más nem, legalább ez a kitűnő Máriusz. Felhívásokat, csekklapokat, befizetési blankettákat küldözgettek egyre-másra a legkülönbözőbb társadalmi és jótékony egyesületek. Máriusz pedig megfontoltan raktározta el az utólkéjében a zizegő papirlapokat.

— Legalább lesz mivel befűtenem — jutott eszébe ilyenkor és a tétre gondolt, amikor majd hónapokig tartó hadjáratot kell viselnie a fakeskedővel...

Helyzetének tudatában teljesen visszavonult. Kerülte az embereket, hónapokig nem mutatkozott sehol, meghívásokat nem fogadott el, levelekre nem válaszolt. Minden igyekezetével azon mesterkedett, hogy egyszer s mindenkorra megfedelkezzenek róla az emberek.

Néha úgy látszott, ez sikerül is. Am, ha óvatlan pillanatban nagyritkán mégis csak előmerészkedett magánya börtönéből, elég volt, ha egyszer végighordozta feltűnő alakját a városban. Menthetetlenül összehotlott néhány régi ismerőssel...

— No, végre, csak hogy látunk, öreg fiú! — lelkesedtek azok ilyenkor. — Ugyan hol jártál eddig? Biztosan a Riviérán, olyan pompás színben vagy...

És Máriusz — mi egyebet tehetett volna — megtörtén bólintott. Mert az, hogy minden futólagos ismerősének külön-külön szabadleladást tartson anyagi összeomlásáról, ez vékép meghaladta a teljesítőképességét.

Igy hát maradt minden a régiben! És ismét özlönlöttek a postai befizetőlapok, csekkék, felhívások, kérések, felszólítások Máriusz felé, aki mint valami mágnus vonzotta a társadalom érdeklődését. Máriuszt azonban nem olyan fából faragták, hogy ilyen csekélyeségek miatt elkedvetlenedjék. Egy amerikai ültetvényes nyugalomával háritott el magától minden társadalmi kötelezettséget.

— En carte vagyok az ismerőseimmel — gon-

A japán hadsereg kiverte Mandzsuria határánál az oda behatolt szovjet-csapatokat

A japánok tizenegy harcikocsit zsákmányoltak az oroszoktól. A moszkvai külügyi hivatal cáfolja a kiveretést

Tokióból jelentik: Az orosz—mandzsu határon komoly események játszódtak le. Vasárnapra virradó éjszaka megtörtént az első összecsapás a mandzsu területre jogtalanul behatolt szovjet-orosz csapatok és a japán hadsereg között. Ennek az összetűzésnek a következménye egyelőre még beláthatatlan.

Mint ismeretes, a szovjet csapatok mintegy tíz nappal ezelőtt lépték át a mandzsu határt és beállták magukat a Csang-ku-feng magaslatokra. A japán kormány moszkvai nagykövete útján több ízben felszólította az oroszokat, hogy vonják vissza csapataikat Mandzsukuo területéről. A japán diplomácia ebben a kérdésben mindig a legnagyobb türelmességet és önfegyelmet tanúsította. Egyik jegyzékében, mint emlékeztetés, a békekészségnek addig a végső határáig is elment, hogy felajánlotta egy japán-mandzsu—szovjet-orosz vegyesbizottság kiküldését a határsértés bevizsgálására. A létkés lépéseknek azonban nem lett semmi fogamatjuk, ezért

a japán vezérkar elhatározta, hogy fegyveres erővel tisztítja meg a megszállt mandzsu területet az orosz seregektől.

A kvantungi hadsereg főparancsnokságának kiadott jelentése tiszta képet ad az eseményekről. A jelentés szerint július 31-én éjjel a japán csapatok megtámadták a Csangkufeng magaslatot és a szatzipingi dombokon elhelyezett orosz erőket.

A tüzésrel és harcikocsikkal felszerelt oroszokat sikerült heves harc után a megszállt helyekről kiűzni. Ezzel a japán csapatok helyreállították Mandzsukuo területi épségét.

A szovjet-csapatok súlyos veszteségeket szenvedtek. Az oroszok vesztesége 30 halott és kettőszáz sebesült. A japánok vesztesége is

jelentős. — Ők felkérésekkel tisztelnek meg, én viszont ezt azzal köszönöm, hogy — nem kérek tőlük semmit!

Ezzel — mint akit egyéb baj ügyem érhet — vidorán elhatározta, hogy kissé enyhít magára a szovjetek reménytelen. Elvégre miért ne járhatna legalább sétálni a kimerítő irodai munka után?

Verőfényes nyári délután volt, amikor Máriusz elindult, hogy végre egyszer gondatlanul kiélvezze elhatározásának eredményeit. Zsebében egyetlen huszassal nekivágott a hegyvidék természetének. Igaz, hogy már a szomszéd utcában találkozott két régi ismerősével, akiket azonban udvarias kalaplejtéssel sikerült lezserelni. Még azon is eltűnődött, vajjon cigarettát vásároljon-e inkább, vagy inkább — tekintettel a nyári melegre — az egész tételt egy kistrőcsébe fektesse-e az egyik zöld vendéglő hivatásos árnyas kerthelyiségében?

Mialatt így töprengött, mint láthatatlan ököl csapott le rá teljes erővel a vak véletlen!

Az utca sarkán dultarcu, csapzott férfi lépett Máriusz elé, aki szitára mosott, de gondosan vasalt vászonpantalójában, ocska, de szelylemezalagos szemkalapjában és könyökén foltozott, de mesterien szabott fresko-zakkjában úgy festett, mint egy braziliai milliárdos.

— Uram — csuklott el a meggyötört ismeretlen hangja — könyörgöm, nem bírom már gyalog, — a szomszéd községbe kell eljutnom, — nincs, csak 20 leim.

Máriusz megtorpant. Pillanat alatt mint szivárványszínű szappanbuborék vált semmivé előtte cigarettá, kistrőcsés, — minden csöndes derűje a nyári kirándulásnak.

Azután — mi egyebet tehetett volna — előhalasztva zsebéből a 20 leist és átnyújtotta az idegennek.

— En Carte — mondotta egy francia márkidáváriasságával a koldus Máriusz, aki nincstelenségének hajszálpontos számításából kifejejtette — a kéregetőt.

elég jelentékeny. A japánok 11 harcikocsit, két hegyiágyut, egy léghéltartó ágyut és két gázálarcot zsákmányoltak. A támadást az oroszok kezdték, de a japán csapatok ellentámadása reggel 6 órára már teljesen visszavetette és kiszorította mandzsu területéről az orosz erőket.

A JAPANOK BEFEJEZTÉK AZ ÜGYET.

Tokióból jelentik: Japán forrásból származó közlés szerint két orosz és négy japán ezred vett részt a csatában. Hajnali két órakor dördültek meg a japán ágyúk és reggel nyolc órakor ért véget az ütközet, azonban a szovjet-orosz tüzéség ekkor még bombázta a japán területen fekvő falvakat. További jelentések

Kezdődik a japán-orosz háború?

Az oroszok tovább akarják folytatni a támadásokat

Párizsból jelentik: Párizsban vasárnap délben terjedt el a híre annak, hogy a hajnali órákban nagy, hatóság ütközetet vívtak a japánok és a szovjet-orosz csapatok a mandzsu határon. Franciaország ismeretes szovjet-orosz kapcsolatai miatt a lapok meglehetősen szűkszavúan közlik értesüléseiket, a szélsőbaloldali lapok pedig nagyon kesztyűs kézzel bálnak az eseményekkel. Diplomáciai körökben az az egyöntetű vélemény alakult ki, hogy

nem egyszerű határvillongásról van szó, hanem komolyabb akció megkezdéséről, illetve folytatásáról. Nyilvánvaló, hogy az oroszok legtávolabbi kikötőjüket, Vladivosztokot féltik és ezért preventív háborúra készülődnek.

Kétszáz ezer embert vontak össze a mandzsu határon és két héttel ezelőtt megszállták a csengkufengi és a szatzipingi dombokat. Itt zajlott le vasárnap hajnalban az ütközet. Párizsi diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Moszkva most már eléggé előrehaladottnak ítéli a japán—kinai háborút és azt tartja, hogy Japán most már elég „porhanyós” és így nem tud nagyobb ellenállást kifejteni. Az első jelek azt mutatták, hogy az oroszok jól számítottak. Most a japánok támadása, illetve ellentámadása nagy csalódást okozott Moszkvában. Jól informált helyen úgy tudják, hogy Moszkvában

még hiányoznak. Tokióban egész vasárnap nagy tanácskozások folytak. Konoye herceg miniszterelnök egész nap ülészt a vezérkar tábornokaival, a hadügyminiszterrel és a külügyminiszterrel. Nagyon érdekes Akijama őrnagynak, a japán vezérkar tagjának nyilatkozata, amelyet a tokiói lapok tudósítói előt tettek.

— A mi részünkről az ügyet befejeztük, — jelentette ki a vezérkari őrnagy — és elfoglalt területeink visszahódításával az incidens elintézettnek tekintjük. Mi nem ismerjük természetesen a moszkvai kormány szándékát, annyit azonban kijelenthetünk, hogy

az orosz csapatok minden új mozdulata még fokozottabb eréllyel válaszolunk és minden határsértés azonnal és a legszigorubbant megtorlunk.

**MOSZKVAI CAFOLAT
A JAPAN GYŐZELEMÉRŐL.**

Moszkvából jelentik: Hivatalosan cáfolják azokat a japán jelentéseket, hogy a japán-mandzsu csapatok Sangfengnél harcikocsikat és nehéz tüzéségi ágyukat zsákmányoltak. Hasonlóképpen cáfolják azt a jelentést is, hogy a japán-mandzsu csapatoknak sikerült elűzni a szovjetcsapatokat a Sangfeng mellett elfoglalt magaslatokról.

csak a késő délutáni órákban tették közzé az ütközet eredményét és a jelentések hallgatnak a japánok győzelméről. Bizonyosra veszik Párizsban, hogy a szovjet folytatni fogja támadásait.

Párizsban nem tartják kizártnak, hogy azok az európai hatalmak, amelyek közel állnak Japánhoz, értesére adták a tokiói kormányoknak, hogy a pillanat alkalmas az orosz haderők lekötésére.

Azok a kombinációk azonban, amelyek összefüggést keresnek a csata és lord Runciman prágai utazása között, kétségkívül túlzottak. Ezeknek a kombinációknak ellene mond az a vasárnap esti tokiói távirat is, amely szerint a támadást vasárnap hajnalban is nem a japánok, hanem a szovjet-orosz csapatok kezdték meg. A hivatalos távirat a következőképpen hangzik:

A japán külügyminisztérium Ugaki külügyminiszter és Konoye herceg, miniszterelnök megbeszélése után elhatározta, hogy utasítja Sigemicu moszkvai nagykövetet, tiltakozzék a legerélyesebben Litvinov külügyi népbiztosnál, a szombati mandzsu—szovjet-orosz határosszetűzés ügyében, hangoztatva, hogy a szovjet-orosz csapatok felelősek az összecsapás kirobbanásáért, mert a szovjet csapatok kezdték meg a támadást július 30-án éjjel.

Kormányintézkedések a munkanélküliek elhelyezésére

Bucurestiből jelentik.

A kormány nagyszabású programot állított össze az ipari és a szellemi munkanélküliek elhelyezésére. A munkanélkülieket a különböző intézményeknél, vállalatoknál és hivataloknál helyezik el felkészültségükhöz képest. A kezdeményezés már megtörtént, amikor a rendőrséghez kétszáz két diplomást neveztek ki rendőrhivatalnok minőségben. Ennek a ténynek a fontosságát bizonyítja az a körülmény is, hogy az illető rendőrtisztek eskütételénél megjelent Armand Calinescu belügyminiszter is. A belügyminiszter kihangsúlyozta, hogy a diplomás egyének kinevezése illetve a rendőrség kebelében való elhelyezése biztosítja a román fiatalok hűségét és háláját II. Károly király és az ország iránt. A szellemi munkanélküliek első csoportjához elhelyezése után sor kerül a más kategóriába tartozó fiatal munkanélküliek foglalkoztatására. A munkanélküliség pusztító jármábol

megmentett fiatalság munkakedve új irányt és lendületet biztosít a közigazgatásban. A sok ilyen megmetyegyzett közigazgatásban tehát új erők kerülnek és az ország bizik a fiatalság munkakedvében, becsületében, valamint a közérdekében meghozandó áldozatkészségben.

Az új kormányzat eltökélt szándéka, hogy a legrövidebb időn belül elhelyezik az ország összes diplomásait. Célul tűzte ki a szellemi proletariatus eltüntetését.

Báile Episcopestibe érvényes kedvezményes kád- és tükörfürdőjegyek kiadóhivatalunkban kaphatók.

Az adózó polgárok Augusztus havi határidős naplója

Osszeállította: dr Lengyel Zsigmond

1. Az adók mérséklése és növelése.

A július hó 1-én esedékessé vált II. évnegyedi kincstári és községi adókat és taxákat legkésőbb augusztus 15-ig kell kifizetni.

Aki az évnegyedi kincstári és községi adókat eddig a határnápig kiegyenlíti, az esedékes 5 százalékos mérséklést igénybeveheti.

Ha azonban az adózó a kötelezettségének a jelzett határnápig eleget nem tesz, akkor a kincstár és a város jogosítottak az adótörvények és szabályrendeletek által előírt adónöveléseket követelni az adózó ellen a behajtási lépéseket megtenni és a végrehajtással kapcsolatos költségeket is behajtani.

2. Az alkalmazottak fizetési adója.

A magánalkalmazottak fizetési utáni adókat és ezek járulékait a munkaadó tartozik az alkalmazott fizetéséből levonni és a fizetési adót minden hó 10. és 30-ika között a pénzügyi adminisztráció II. emelet 30. számú szobájában eszközölt számfeljuttatás után az I. számú percepció befizetni.

A befizetések eszközölésére a pénzügyi adminisztráció a munkaadók vezetéknevének kezdőbetűje szerinti sorrendet állapított meg a következőképpen: az A—F betűkkel kezdődő vezetéknevű munkaadók minden hó 10—15-ike között, a G—L betűsök 16—20, az N—R betűsök 21—25 és az S—Z betűsök 26—30 között eszközölhetik a befizetéseket.

A házi esedékes és a kézimunkások fizetési utáni ezek a havi 3000 leit meg nem haladják, mentesek a fizetési adó alól, de a Munkakamarának járó fél százalékos illetéket ezek után is le kell róni.

A befizetéseket a 4 példányban kiállított és kellően felbélyegzett statlapok útján kell eszközölni és azon fel kell tüntetni azt is, hogy az adót a munkaadó, vagy az alkalmazott fizeti-e. Ha az adót a munkaadó fizeti, akkor az adóösszeg után is kell adót fizetni.

3. A taxafellebbezések.

A községi adók és taxák kivétési jegyzőkönyvei ellen ezek kivételétől számított 15 nap alatt kell a fellebbezéseket beadni.

A fellebbezéseket indokolni kell. Az indokolás hiánya a fellebbezés semmisségét vonja maga után. Tanácsos csatolni az írásbeli bizonyítékok másolatait.

A fellebbezési tárgyaláson vagy személyesen, vagy ügyvéd által képviselve okvetlenül meg kell jelenni. Ennek elmulasztása a fellebbezés elutasítását eredményezi és ez esetben, valamint a fellebbezés indokolásának elmulasztása esetében a felülvizsgálati kérelem nem vezethet eredményre. A fellebbezési bizottság döntése ellen a törvény által meghatározott esetekben ennek kézbesítésétől számított 15 nap alatt felülvizsgálati kérelem (recurs) adható be a törvényszékhez, illetve 100.000 leir értékben felül a kir. Táblához.

4. A pénzügyi bírságok mérséklése.

Mindazok a polgárok, akiket valamely pénzügyi hatóság, például bérleti bejelentésének, bérszerződésének illetékeztetésének elmulasztása, hagyatéki deklarációk beadásának mellőzése, stb. miatt pénzbírsággal büntetett, — a saját érdekükből mielőbb kérelmezzék a pénzügyminisztériumnál a kiszabott bírságok mérséklését, még abban az esetben is, ha ezeket a bírságokat a folyó év tavaszán kibocsátott pénzügyi kegyelmi rendelet alapján rendezték is.

Ez a kegyelmi rendelet ugyanis a pénzügyminisztérium hivatalos értelmezése szerint csak

a büntető bíróságok által kiszabott bírságokra vonatkozik és a pénzügyi bírságok mérséklését csak a pénzügyminisztérium előzetes kérvény alapján engedélyezheti. Erre vonatkozóan az Oradeai Háztulajdonosok Szövetsége tagjainak, valamint a hozzáfutató más megbírságot egyéneknek is díjmentesen adja meg a további felvilágosításokat.

Az eljárás megindításához a bírságot kiszabó proces verbál eredeti példányát vagy ennek hivatalos másolatát kell felmutatni.

5. A bérvizony felmondása.

Rendes felmondással úgy a bérbeadó, mint a bérlő csak augusztus 8-ikán délután 5 órájáig élhet akként, hogy akár két tanu előtt szóval, akár pedig két tanu által előttemeztet és ajánlottan elküldött felmondással szünteti meg a bérlési viszonyt.

Erre a felmondásra csak akkor van szükség, ha a bérlési viszony időtartama tárgyában a felek között megállapodás nem jött létre, de a kölcsönös figyelmeztetés ebben az esetben is ajánlatos.

Rendkívüli felmondást úgy a bérbeadó, mint a bérlő időbeli korlátozás nélkül bármikor eszközölhet, ha ennek törvényes feltételei fennfornak.

A felmondás megtörténte után a bérlő tartozik a bérlési helyiségek megtekintését köznapokon délelőtt 10—12 és délután 3—5 óráig megengedni és lehetővé tenni. Ünnepeken ez

a kötelezettség csak 10—12 óra között terheli a bérlőt.

6. Mily időpontban kell kiköltözködni.

Egy szobás lakás a bérlet utolsó napját követő első köznapon kiürítendő.

Két szobás lakást ugyancsak az első köznapon kell kiüríteni, de egy szobát már déli 12 óráig kell az új bérlő rendelkezésére bocsátani.

Többszobás lakást a 2-ik köznapon kell kiüríteni, de legalább 2 szobát már az első köznap este 8 órájáig az új bérlő rendelkezésére kell bocsátani.

7. A bérleti szerződések illetékeztése.

Az augusztus folyamán megkötött bérleti szerződéseket augusztus 30-ikáig, illetve a szerződés megkötésétől számított 30 nap alatt kell illetékeztetés végett bemutatni.

Senki se mulassza el a bérszerződések illetékeztetését, mert ennek elmulasztása esetében bírságoknak teszi ki magát és más súlyos joghátrányokat is szenved.

Ajánlatos, hogy az illetékeztetés céljaira a háztulajdonosok a Háztulajdonosok Szövetsége által rendelkezésükre tartott szerződési blankettákat használják fel, mert elkerülők az illetékeztetésnél támasztható vitákat és nem kell fizetniük illetéket a házak mellékdíjai után.

8. Minden háztulajdonos tartsa rendben a bérlőikről szerkesztett és őrizete alatt álló „bérlői kimutatókat”, vagyis az ugynevezett konsekteket. Ugyanez a kötelezettség terheli a kreskedőket és iparosokat alkalmazottaik nyilvántartása tárgyában.

9. Az érdekeltekt háztulajdonosok mutassák be a légvédelmi hivatalnál a kitöltött űrlapokat és házaik vázrajzait.

10. Az iparosok és kereskedők tartsák figyelemben az 1938 június 16-ikán meghirdetett módosító ipartörvény rendelet rendelkezéseit.

Súlyos gépkocsi szerencsétlenség érte Olaszországban Solymosán Magdát

A Thália népszerű primadonnáját egy milánói kórházban ápolják

Milánóból jelentik: Az elmúlt héten súlyos gépkocsi szerencsétlenség érte Solymosán Magdát, a Thalia színtársulat népszerű primadonnáját, aki egy cluji társasággal nagyobb olaszországi autótúrára indult. A gépkocsi, amelyben Solymosán Magda foglalt helyet, s amelyet Printz Endre, fiatal cluji gyáros vezetett, a genua—milánói útvonalon összeszaladt egy motorkerékpárral. A két jármű nagy sebességgel rohant egymásba s az összeütközés rettenetes erejű volt. A motorkerékpár pozdorjái

vá tört s utasa, aki hatalmas ívben lendült ki a motorbicikli nyergéből, holtan terült el az országúton. Az összeütközés következtében a gépkocsi felborult, összetört és utasai súlyosan megsérültek. Solymosán Magda lábát és két bordacsontját törte, Printz Endre fején és mellkasán szenvedett súlyos zúzódásokat. A baleset után mindkettőjüket egy milánói kórházba szállították. Állapotukról, valamint a baleset pontos körülményeiről még nincsenek pontos értesüléseink.

Az üzérkedés elleni harcban az állam valamennyi polgárának kötelessége résztvenni!

Bucurestiből jelentik: Néhány nappal ezelőtt közöltük Armand Calinescu belügyminiszter rendeletét, amely az üzérkedés töréséről intézkedik. A rendelet vétele után az egyes megyefőnökök sorra látogatták a nagyobb városokat és személyesen győződtek meg az intézkedések tiszteletben tartásáról.

Nica ezredes, Jalomica megye prefektusa például a városi tisztifőorvos és Calaras város rendőrfőnökének kíséretében, végiglátogatta a piaci árucsarnokokat és szigorúan megbüntette azokat a kereskedőket, akik nem alkalmazkodtak a városi szabályrendeletre.

Az ország lakossága nagy örömmel vette tudomásul ezeket az intézkedéseket, amelyeknek az a célja, hogy csirájában fojtsák el az üzérkedést.

Nem elegendő azonban az, hogy a közönség megelégedéssel vegye tudomásul mindezeket. A közszükségleti cikkekkel folytatott üzérkedés ellen indított harc további sikeres eredménye érdekében szüksége van a hatósá-

goknak a nagyközönség támogatására is. Bármennyire tevékenyek, agilisak is a megyefőnökök, nem látogathatják végig és nem ellenőrizhetik a megye összes üzleteit. A közönségnek saját érdekében értékesítenie kell a hatóságokat, ha a kereskedők nem alkalmazkodnak a szigorú intézkedésekhez. A városi és a megyei hatóságok minden figyelmeztetést és reklamációt azonnal bevizsgálják.

A klimatikus és a tengeri fürdőhelyeken is csak a fürdővendégek támogatásával érhető el az üzérkedés letörése. A lakosság megelégedik azzal, hogy egymásnak panasolja el a közszükségleti cikkek magas árát, úgy, hogy a hatóságok minden igyekezete ellenére sem érhető el komoly eredmény. Az üzérkedés megakadályozására indított harcban való közös részvétel, az állam minden polgárának alattvalói kötelessége.

Dr. Nyisztor Zoltán

**Mandarinok,
Kulik és
Misszionárusok!**

Utleiras

Ara: 180 lei és portó

A „Magyar Lapok” kizárólagos közlési jogával.

Utánnymás még kivonatossan is tilos.

V.

Már kezdjük megszokni a mindennapos látogatást Madrid fölé. Körülbelül két hete vagyok itt, de már olyan, mintha legalább félszáz éve végezném ezt a szolgálatot. Először mindig térkép után repültem, pontosan tanulmányozva az utat, sőt még külön vázlatot is készítettem magamnak a célról. Most? *Se térkép, se vázlat, egyszerűen: „fejből” repülök, annyira ismerem a terepet.* És nehéz dolgom különben sincsen. A század első rajában a jobb kísérő

gépet repülöm, feladatomból csak annyi, hogy *pontosan tartam a századparancsnoki géptől a távolságot, a tért és a magasságkülönbséget.* Az irányítást a századparancsnoki gép végzi mindaddig, míg valamilyen oknál fogva ki nem válik a zárt kötelékből. *Akkor automatikusan vezérgép lesz az enyém,* mert az én gépem parancsnoka és egyben megfigyelő tisztje, Urena, kapitány, rangban a legidősebb tiszt századparancsnokom után.

Nagy bombatámadásra készülünk Madrid ellen

Nos hát, mondom, térkép nélkül repülök. Madridról már úgy beszélek, mintha legalább is itt születtem volna. Mit csináljak még? Tanulom, magolom a spanyol nyelvet, ahogy csak bírom, mert jobban nélkülözöm, mint a kenyeret. Így telnek a napjaim: *reggelként elszállunk egy kis bombázásra, megjövünk, akkor magolok egy verset, ebédeltünk, lejátsszom néhány parti billiárdot, főhajtok néhány pohár vermutot, aztán szunditok egyet vagy magolok megint, naplót írok s ha más munka nincs, eközben ér el az este.* Esetleg tanulmányúton vagyok valamire autón, mint a minap Toladoban.

Ma például november 29-ike van, délelőtt fél tízenegykor jöttünk haza egy kisebb bombatámadásról s dehogy gondoltuk, hogy ma még akad valami munka. Am ahogy szállásunkra megyünk a repülőtérre, a századiroda előtt ott lájuk a *Jefatura del Aire* egyik személykocsiját s kíváncsian nyitunk be az irodába, hogy ugyan mi hír lehet. Nos, odabent már szinte gúnyosan állnak egy ív hivatalos formájú papír felett a tiszték, a papír parancs *Kindelan* tábornoktól, a légi erők parancsnokától, aki *délután háromra nagy légi támadást rendel el Madrid ellen, az összes légi erők bevetésével.*

Hát ez szép! A parancs felsorolja a célokat, a hajítandó bombasúlyt, megjelöli a gyülekezőhelyet, a támadás pontos időpontját, elrendeli a rádiózási tilalmat, tájékoztat a bevetett erők létszámáról és kész. Olyan rövid, hogy rövidebb már nem is lehetne s én rémüléssel emlékezem azokra a kötetnyi repülőintézkedésekre, amelyeket valamikor egy század bevetéséhez írtam.

Azt gondolhatná az ember, hogy a parancs vétele után lázas készülődés következik. Dehogy! Az igazság az, hogy öt percen belül elműlik az emberekből minden érdeklődés és egyszerűen: *aludni mennek.* A bombatiszt is éppen csak feljegyzi egy cédulára a gépekbe akasztandó bombasúlyt, ezt elküldi a bombaszertárt kezelő altisztnak s tíz perc múlva, hálógépre vetkőzve, már alszik is. Én még nem vagyok ilyen egykedvű. Kiszaladok autóval a repülőtérre, abban a reményben, hogy legalább az ügyeletes tisztet ott találom. De tévedek. Az ügyeletes tiszt a falu kocsmájában billiárdozik a századparancsnokkal; szenvedélyes játékos mind a kettő. A montörök is csak úgy immel-ámmal foglalatoshoznak a gépek körül s én, aki fegyelemhez és rendhez szoktam, már szinte látom a délutáni támadást — elégtelen műszaki előkészítés miatt — összemenni. De nem lehetek pápább a pápánál.

Defordulok az „Alberche”-hez címzett csapásokba, beállok a billiárdpartiba és szörnyen kikapok a századparancsnoktól, aki valóságos matador. Közben ürmöst iszunk és a poharakat csak a kocsmáros számolja. Még az

Vadászgépek támadnak bennünket

Az Alberche folyó vonalát követjük délnyugat felé ragyogó napsütésben. Talavera de la Reinánál felszáll a védelmünkre rendelt vadászszázad. Mint a méhek, úgy rajzanak felfelé a felismerhetetlenségig leplezett repülőtérre. *Három óra tizenöt perctől ötven fokos kurzussal irányt veszünk Madrid felé s ezer méter fölé emelkedünk.* Santa Olala tűnik el alattunk, Maqueda, kereszteljük az avilla-toledói országrészt, elhagyjuk Navalcarnero-t s közeledünk a főváros felé. Magasságmérőm 1800 métert mutat. Alattunk megáll minden mozgás s az emberek meredten bámulnak fölfelé. Nyilván a látványt élvezik. S az érdekes is lehet alulról: *most csatlakozik hozzánk Torijos felől a második bombázó század, fölötte vagy tizenegy vadászgéppel.* Most északnak tolodunk el Pozuelo felé; *Madrid északi pályaudvara fölé tartunk, ez a cél.* A levegő mind jobban megéled. Mint valami fekete felhő közeledik balról a légi erők parancsnokságának félelmetes ereje: *a salamancai bombázó ezred, huszonnyolc nagy, hárommotoros bombavetővel.* Felötte s előtte két vadászszázad halad. Éberem őrizve az alatta szálló, értékes erőt.

Am alattunk is ébred az élet: *Madrid egész délnyugati negyedéből megindul az elhárító ütegek tüze.* Talán még a tábori lövegek is dolgoznak, annyi torkolati tüzet látok. Körülöttünk feltűnnek a fehér robbanási felhők, közepük nehéz és sötét, mint a sár. Ezt már megszoktuk, de a harc most is új akcióval bővül: *keletről, úgy háromezer méter magasságban, harminc ellenséges vadászgép rohan felénk.*

És most megindul a gigantikus játék: *a vadászgépek összecsapnak felettünk.* Hangot nem lehet hallani, a motorjaink zúgása minden mást elnyom, *de látni nagyszerűen lehet az előttünk végbemenő, villanó és zuduló harcot.* Mint az éhes sasok vágnak egymás felé a gépek, forró acélt köpdönsnek az izzó géppuskák s egyszerre csak, fekete füstszázlót hagyva maga után, két gép orra bukva, dugóhúzóban zuhanni kezd.

— *Vörös!* — kiált Urena kapitány. — *Jól dolgoznak a fiúk!*

ebédhez is elkésve érkezünk, de utána aztán be az ágyba, mert a spanyol vermut se nem rossz, se nem gyenge.

Öt perccel háromnegyed három előtt a kint várakozó kocsik túlkölése ver fel bennünket, sietve öltözünk és:

— *Vamos!* (Gyerünk!)

Megrohanjuk az autókat és indulunk. *Ennem véletlenül éppen Miguel Flela, a világhírű énekes visz ki a repülőtérre, aki Franco szolgálatában áll.* Alig akarok hinni a szememnek, de ő nevetve magyarázza, hogy az Isten mindössze két tehetséggel áldotta meg: *jól tud énekelni és jól tud autót vezetni.* Az éneklésnek most Franco generális kevés hasznát veheti, *hát ő hazafias kötelességének érzi, hogy így remek sofőrtudományát bocsássa hazája rendelkezésére.* Miguel Flela hát sofőr a repülőszázadnál.

Nos, a repülőtéren már búgnak a motorok, úgylátszik, a műszaki előkészítés mégse olyan rossz, mint gondoltam. Sőt a bombák aknáit is tele vannak „maggal”, a benzínóra is tele tartályokat mutat s a motorok hibátlanul működnek. Magamban bocsánatot kérek a délelőtti vádért, magamra csatolom az ejtőernyőt, mellém teszem kis Frommer-Liliputomat, (Isten tudja, mire lesz még jól!) a parancsnoki gép után gurulunk az indulási vonalhoz, felveszük a zárt alakzatot és — *még három perc hiányzik a három órához.* Hát ez gyorsan ment! *Eppen a tizenkettőn áll a nagymutató, mikor startolunk. Urena kapitány mosolyogva integet Miguel Fletának, én csak bölintani tudok s már a levegőben is vagyunk.* Kicsit nehezen tudjuk elhagyni a földet: *teljes terheléssel indultunk.* Mögöttünk a második raj repül. *Alacsonyán szállunk el Escalona felett, lovagvárának öreg tornyain átsuhannak gépeink árnyékai, mint a mondában a halálmadarak az elvarázsolt kastély felett.*

Egy villanás: *az egyik gépből kihullik egy apró, fekete tömeg. Zúg lefelé, egy ejtőernyő felé kinyílik, aztán elnyeli az egészet a füst és a láng, mögöttem marad a jelenet, de az agyamban még bent izzik: pilótahaldé.*

Am morfondírozásra nincs idő, nincs pillanat se az egyéni impresszió boncolgatására, mert hirtelen más dolgom akad. *Öt mélyfedelű vadászgép támad rám.*

— *Caza!* (Vadász!) — kiáltom Urena kapitánynak, aki egy pillanatra aggódva tekint a fölöttünk lévő benzintankra, lök egyet a szemüvegén s a vállamra ver.

— *No most, Zsüll!*

Mert Zsülnek hív.

Az öt gép meg behúzott futószerkezettel villámgyorsan közeledik. *A mi gépeinkből előre nem lehet kilőni, hát a helyzet nem a legrosszabb s mondhatom, egy cseppet se fázom, noha kétezer méter magasan járunk és csak zubbony van rajtam.* Ej, csak jelentenem már a gépszerele, hogy kidobtuk a bombáinkat! De nem, bár a bombavető tiszt ott van a célzófülkében és bizonyára céloz. És bizonyára mondja magában:

— *Kurzust repülj, Zsüll! Pontos kurzust!*

Azt repülök, mit csináljak! Ez a dolgom: simán repülni, nyugodtan, hogy a bajtárs végezhesse a munkáját. Az öt vadász meg támad, négy piros lángnyelv tűnik fel minden ellenséges gépből, kettő a motor felett, kettő a szárnyakból és egyszerre kiáltunk fel Urena kapitánynál:

— *Cuatro emitralladora tiene!*

Hogy négy gépfegyverből lönek egyszerre. És: pek-pek-pek, halljuk a golyók becsapódását a szárnyfelületen. Pek-pek-pek. Ilyen hangot ad az alumíniumon a golyó. *Ennek fele se tréfa s itt az ejtőernyő sem segít, mert egy sikerült ugrás a vörös Madridba, a bolsevikik közé — no hiszen! — ez a legborzalmasabb halál!* Hát csak a levegőben maradni, a levegőben! Állni a harcot, elvégezni a feladatot, ez a katonai dolga. Az egy-két másodperc, míg a vadászrajjal egymás felé közeledünk — *ők négyszáz kilométerrel repülnek, én csak kétszáz hússzal — szinte óráknak tetszik.* Hát sohase

leszünk már a cél felett? Sohase esnek már azok a bombák? Talán a bombavető tiszt megsebesült?

Végre! Recseg a vetőszerkezet, kihullanak a bombák. A feladat első részével elkészültünk. Most még csak az van hátra, hogy lerázzuk ezeket a vadászokat és szerencsésen elérjük hazáig. Am ha most elfordulok a géppel, nagy célt mutatok és feltétlenül lesznek bennünket. Hát hirtelen magamhoz húzom a kor-

mányt és negyvenöt fokkal felfelé, a támadók irányába rántom a gépemet. Ebben a pillanatban a két vadászgép, amely eddig velem szemben támadott, elfordul tőlem, én meg gyorsan feje nyomom a gépet és igyekszem csatlakozni a többihez. A másik három vadász is elzúg a társai után: megmenekültünk. Most már a mi hátsó lövészeink is dolgoznak s biztosítanak bennünket, hogy a vadászok nem lephetnek meg hátulról bennünket.

Lángokban a madridi északi pályaudvar

Csak most van egy-két percem, hogy lenézsek. Madridban megnyílt a pokol. Századunk vetése a legszebb találati képek egyike, amelyet valaha láttam. Az északi pályaudvart sűrű, fekete füst takarja, amelyet lángnyelvek törnek át. Ennek a pályaudvarnak jóidőre vége. A ciudad universitariát (egyetemi negyed) a salamancai légi ezred bombázta össze. Iszonyú lehet odalent a pusztulás! Még van néhány gyújtóbombánk, azokat a multkor összelőtt Montana-laktanya környékére, a vörösek főszékére dobjuk — ráadásul. Aztán haza. Pontos idő? November 29-én délután három óra 58 perc. Húsz perc alatt ötven tonna: öt vágon bombát vetettünk. Ez volt Madrid fekete délutánja, amelyen a nemzeti hadsereg megmutatta az erejét.

Félőtkor már otthon is vagyunk valamennyien s én megilletődve nézem a gépekből komoly arccal kiszálló bajtársaimat, hisz tudom, hogy alig van köztük néhány, akinek ne lenne apja, anyja, testvére, felesége vagy gyermeke a fővárosban. Vajjon élnek-e? Vajjon — s még gondolni is borzasztó erre — nem ma délután és nem éppen a fiuk vagy a férjük vagy az apjuk bombájától haltak-e meg odalent?

— Ó, de keserves lehet néha egy ilyen nemzeti repülőnek! — gondolom.

De aztán elhessegetem magamtól a gondolatot s beírom a repülési időtartamot a jegyzetkönyvembe. Egy óra huszonegy percet repültem ma délután.

(Következő folytatás a Magyar Lapok esztendői számában.)

Jávoc Béla:

Hasznosságaim...

Bucuresti, július hó.

A legtöbb ember szívesen ringatja abban a boldog hitben magát, hogy ő valami egészen kivételes és egyedülálló teremtménye a föld kerekének, aki egyéniségében, külső megjelenésében, arcvonásain oly különös jellegzettségeket hordoz, amelyek őt mindenki más-tól élesen megkülönböztetik s egy küssé a rendkívüliség vagy legalább is a nem-tucatember önelégültségére vagy büszkeségére jogosítják.

Hát engem, ha voltak valaha ilyen szerénytelen elképzeléseim, gyökeresen kiábrándítottak Bucurestiben. Itt szerzett ismerettségem egész sorával rendelkezem, akik a bemutatkozás pillanatában reám tekintve kutatni kezdtek emlékezeteikben, mintha már láttak volna valahol, vagy nem is sokat kutattak, csak felkiáltva állapították meg, hogy egy turnuseverini kereskedőhöz, vagy egy constantjai ügyvédhez, vagy egy Cernautzi, vagy egy buzaui földbirtokoshoz, vagy mit tudom én, egy lugoji lókupechez hasonlítok, de egészen halatlan és hihetetlen módon, el se képzelem, mondták egyesek, akik tenyerüket összecsapva sájtótték reám a rettentő, a megtévesztő, a már valóban komikummal határos hasonlatosságot, el se képzelem, mennyire pontosan egyformák önök... a nagy orra, a tokája, az enyhén domborodó pocakja... hát beesületszavamra mondom, ha az utcán találkozom önnel és nem így bemutatászerűen, hát odarontok és megrázom a kezét és megkérdem, hogy vagy pernahajder, mióta lakol Bucurestiben?

Eléinte azzal vigasztaltam magam, hogy oizonyára csak egyetlenegy hasonlóság van az országban, valami óriási szélhámos, aki hol itt, hol ott bukkan fel mindig más minőségben, de mindig ugyanazzal az arccal, amely jaj, hasonlít az enyémhez, Istenem-uram, ki tudja miket követ el, ha nem is a nevem, de a kinézésem terhére, egyszer még azon veszem magam észre, hogy valaki helybenhagy az utcán: „megállj csak vén gazember, majd adok én neked becsapni és tönkretenni a jóhíszemű embereket”... sőt még ennél rettenesebb rémképeim is voltak már, igen, gondoltam, még rendőrkézre is juthatok amiatt a világesaló miatt s ki tudja hány napig élek majd rabkényéren, amíg a végén tisztázom magam... de bevallom még ezeket a rettentő kiáltásokat is szívesebben elviseltem, mint azt a

szívszagató eshetőséget, hogy oly konvencionális dbrázatú és megjelenésű személynek bizonyuljak, akinek egy tucat hasonmása szaladgál szerte az országban.

Később azonban szomorúan kellett beismernem önmagam előtt, hogy ez az utóbbi eset sorog fenn.

Már valósággal üldözni kezdtek hasonlóságmegállapításaikkal az emberek.

— Nahát, — mondták és vidáman, vagy megülköze, elbámulón, vagy kirobbanó közvetlenséggel szorították meg a kezemet, — ilyet még nem pipáltam, amióta kétágú vagyok, ikertestvére lehetne a barátomnak, aki járdásbírósi irnok itt, Bucurestiben... megdöbbenő uram, legyenese szemképrázatú, hogy a teremtés szeszélye mennyire egy anyagból gyúrta őnt és cluji szomszédomat, egy részeges cipőfelsőrészkesztőt... beszéljen uram, hadd halljam, hogy legalább a hangja elűtő craiovai címborámétól, mert különben rögtön megszakadok itt a kacagástól emiatt az elképesztő hasonlatosság miatt...

De legjobban egy magas termetű, ötven év körüli, borvörágvörös képű román polgártársal gyűlt meg a bajom.

Két évvel ezelőt találkoztam vele először a Szent György-téren, amelyen a postára sietve minden nap körülbelül ugyanabban az órában vágok keresztül. Megállt előttem, elállta az utamat, megfogott egy gombot a kabátomon és mialatt csak úgy gözölgött belőle a szeszillat, a kaptos ember ellenállhatatlan vidámságával szólított meg:

— Nem ismeresz?

Már tudtam, hogy ez megint egy lesz üldözőim közül.

— Nem én, — feleltem komolyan. — Valami tévedés lehet...

Ördögöt tévedés! — kiáltott és kedélyesen oldalba öklözött — nyisd ki csak jól azt az álmos szemedet, én vagyok, pajtás, emlékszel-e még, milyen pompás napokat töltöttünk az ezrednél együtt!...

Most már egészen biztos volt, hogy összecserélt valakivel.

— Mondom kérem — és igyekeztem magam kiszakítani baráti szeretetéből — mondom uram: mi nem ismerjük egymást.

De ő erre harsogva felnevetett és sűrű, bizalmas bökdősékekkel igyekezett megindítani

bennem az emlékezés folyamatát.

— Már hogy a pokolba ne ismernénk?... Én vagyok Vasilache törzsörmester!...

S minthogy erre a várászszóra se nyíltak meg előttem olyan távlatok, amelyekben át őt pillanthatam volna meg hányt-vetett multam valamelyik területén, a derék örmester a legjobb barátok között szokásos ökirályságheti kézmozdulatokkal, melyek között a jópajás pocakjának kézfejével való verdesése is szerepel, így folytatta:

— Hát ez aranyos dolog, hogy ilyen váratlanul találkoztam veled... Emlékszel?... Én voltam a tartalékosok kedvenc örmesterel... De azóta nyugdíjaztak a nyomorultak, mert nem bírnak felemelkedni az italos ember magasabb életbőleletéhez!... De jókat is ittunk együtt, pajtáskám a Három Kereszt vendéglőben!

Minden igyekeztem hiábavaló volt, hogy tévedését beláttassam vele. Végre kétségbeesetten kiáltottam fel:

— De hát az Ég szerelmére, mit gondolsz, ki vagyok én?

— Kí? — hunyorított vidám, kék szemével. — Hát Ionescu mérnök, Calaraszól. Te se vitted tovább a tartalékban az örmesteri rangnál...

Erre aztán erőlyesen léptem fel. Hagyjon békében engem, én egészen más valaki vagyok. Ha nem hiszi, megmutathatom az igazolványomat is.

Döbbenen meredt hol bejelentő könyvecskémmre, hol reám. Hihetetlen, teljességgel hihetetlen. Ez a hasonlatosság!... Csak a mesében! És elszomorodva hagyott a faképnél.

De néhány hónap múlva megint találkoztam vele, ugyancsak a Szent György-téren. Valami kedvére való bort mérő bodega lehet arrafelé, hogy az ő útja is gyakran itt vezet el. Megint részeg volt, mint első találkozásunk alkalmával. Mikor meglátott, már messziről hadondászni kezdett:

— Isten hozott pajtás, mit keresel Bucurestiben, vén gonosztevő!...

És megismétlődött a kínos és kellemetlen kimagyarázási jelenet... Sajnos nem utolsó ízben. A végzet azóta is többször szembe sodorta velem. Mindig részeg volt, hol többé, hol kevésbé és mindig ugyanazzal a baráti szeretettel ölelgetett, öklözött és kapacitált az emlékezésre... Szerencsétlenségemre vált. Voltak pillanatok, hogy már a kivándorlás gondolatával foglalkoztam. Beteges idegesség fogott el, ha feltűnt közelemben az utcán a járókelők között... S ő mindig észrevett. Olyan szemem van mint a sasnak. S a napokban, a Rosetti-téren, ahol pedig tökéletes biztonságban éreztem magam, hirtelen élelem toppant ismét.

— Nem, nem, — kiáltottam rémulten, — én nem vagyok Ionescu mérnök.

S menekülni akartam... De ő ezúttal színjőzan volt s nagyon illedelmesen köszönt:

— Jó reggelt, uram... Tudom, hogy ön tényleg nem az. Azóta találkoztam az igazival... És megmondtam neki, hol van itt Bucurestiben egy úr, aki úgy hasonlít hozzá, hogy két tojás nem hasonlíthat jobban egymáshoz...

... Csak egyet nem értek. Én még nem találkoztam soha egyetlen hasonlósággal sem. Azért néha dereng bennem a boldog hiedelem: hátha csak mese az egész s hátha mégis egyes-egyedül engem teremtett ilyennek az Isten, amilyen vagyok.

Zsigray Julianna:

Erzsébet királyné

Ennek a könyvnek minden oldala zengő úrra és forró drámaiság. Pillanatig sem szűnik meg benne a feszültség, az érdekesség. Nincs egyetlen üres pillanata, egyetlen megindulás nélküli sora. Zsigray Julianna szeizmográfhoz hasonlóan érzékeny írói lény. Hősiájában teljesen felolvadó, megértő nőiessége, kultúrája és forró élő nyelve a páratlanul gazdag témából elbűvölő művet alkotott.

Ara díszkötésben 288 lei és portó.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Efelől: Egész évre 300, fél évre 200, negyedévre 100, egy hónapra 30.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 25 fillér.
Postatakarékpénztári esekszámunk száma: 60.037.
Telefon: 12-27.

Cluj szerkesztő: dr. Sulyok István

Észrevétel: nem örvülünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucovresti időjárás-kutató Intézet jelentése szerint várható időjárás: Mérsékelt északkeleti szél, több helyen zivatar, a hőmérséklet egyelőre nem változik.

ÜNNEPÉLYES BEIKTATÁSOK AZ ORADEAI TÁBLÁN. Oradea. Saját tud. Hétfőn délelőtt ünnepélyes külsőségek között folyt le a helyi ítélőtáblán Alaxandru Ulvianu új táblai elnöknek, Marin Popescu tanácsbírónak és Marin Grăunteanu helyettes ügyésznek a beiktatása. A beiktatáson résztvettek Nicolae Popovici görögkeleti püspök, Radovan ezredes a helyőrségparancsnok képviselőjében, Vasile Florescu ezredes-megye főnök, Cornel Cărpinescu polgármester, a polgári és igazságügyi hatóságok vezetői, valamint az ügyvédtársadalom egyrésze. Az esküvétel után Ciurea táblabíró, Nicu főügyész, dr. Turla ügyvéd, Papp Ioan, a clujai ítélőtábla elnöke és Candrea közjegyző üdvözölte az ujjannan kinevezetteket, majd Ulvianu Constantin főnök mondott köszönetet.

Zürichi zárlat. Párizs 12.04 fél. London 21.45 fél. Newyork 436.37. Brüsszel 73.76. Milánó 22.96. Amsterdám 239.50. Berlin 175.30. Prága 15.07. Varsó 82.10. Belgrád 10. Bucaresti 325.

MARGHITAI FŐSZOLGABÍRÓVÁ NEVEZTÉK KI DR. MANGU FLORIÁNT. Oradea. Saját tud. Egy igen értékes és tehetséges tisztviselő távozik el a megyefőnökségről. Dr. Mangu Floriánt, a prefektusi kabinetiroda vezetőjét ugyanis Marghitará nevezték ki főszolgabíróvá. A főszolgabírói kinevezés egy igen kiváló, komoly és alaposan felkészült közigazgatási tisztviselőt ért dr. Mangu Florián személyében.

Az államépítészeti hivatal is kibocsáthat társaságokos járatokra ideiglenes engedélyeket. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A közlekedésügyi minisztérium egy most érkezett rendelkezése feljogosítja az államépítészeti hivatalokat, hogy kizárólag kirándulók részére társas gépkocsijáratokra ideiglenes forgalmi engedélyeket adjanak ki a nyári időnyre. Eddig az ilyen engedélyeket a minisztérium bocsátotta ki.

FELEPÜLT A REPÜLŐTÉR TG-MURESEN. Saját tud. Tízmillió lei költséggel — amint jelentettük — a város és az állam repülőterét építették. Miután a munkálatok elkészültek, egy vegyes bizottság, amelynek a város részéről Pop Cornél mérnök, Fildan építész, a repüléstügyi minisztérium részéről Radu comandor, Pop mérnök, Progresanu repülőkapitány, a vármegye részéről pedig Niculescu Zénó volt a tagja, átvette a hangárt, a rádióállomást, a leszállásra szolgáló cement kifutót. Hátra van még egy garázs építése, ahol a gépkocsik fognak állomásozni, valamint egy épület, melyben a repülőteret tisztviselői nyernek elhelyezést. Ezenkívül a repülőteret területét is nivelálni kell. Ezek a munkálatok közel 10 millióba kerülnek s valószínűleg tavaszra készülnek el, úgyhogy jövő év márciusában Targu-Mures is bekapcsolódik a nemzetközi repülőforgalomba.

Felfüggesztették a lugoji postahivatal vezetőjét. Timisoara. Saját tud. Toader Adalbertet, a lugoji postahivatal vezetőjét állásából felfüggesztették. A felfüggesztést vizsgálat előzte meg, melyet egy vezérkari ezredes és egy postafelügyelő végzett. A felfüggesztést azzal magyarázták, hogy Toader államellenes magatartást tanúsított.

Megtalálták és nagy részvét mellett temették el a vízbe fulladt mészárosot, Odorheiu. Saját tud. Hirt adtunk róla, hogy Tamás Lajos 24 éves mészárossegéd lófűrésztes közben a vízbe fulladt. A szerencsétlenül járt fiatalember holttestét háromnapos keresés után megtalálták. Megállapítást nyert, hogy Tamás Lajost a vízben való küzdelem közben a ló fejberugta, a szerencsétlen legény eszméletét veszítette s így fulladt bele a vízbe.

KÉSZÜLŐDÉSEK AZ ISTENTELENEK KONGRESSZUSÁRA. Londonból jelentik: Az istentelenség idej kongresszusát Londonban akarják megtartani szeptemberben. A kongresszusra nagyszámú oroszországi küldöttség akar Londonba jönni és remélik, hogy a beutazási engedélyt az angol hatóságoktól megkapják. Az istentelenség londoni főgyülekezetének híre méltó felháborodást keltett egész Angliában. Sir Samuel Hoare-t megkérdezték az engedélyezés szempontjából. Az angol miniszter azt válaszolta, hogy érvényben levő törvény nem tiltja ezt a kongresszust, tehát nem is akadályozhatja azt meg.

HÁROM HOLTTESTET ÁSTAK KI ÉS KÉT HALOTTAT ELÉGTEK A BABONÁNAK HITELT ADÓ FALUSIAK. Deva. Saját tud. A babona ismét megdöbbentő cselekedetre készített egygyűjtő falusiakat. A múlt hetekben Grădite községben a marhák között léptene keletkezett s több, mint harminc szarvasmarha elhullott. A lakosság sutogni kezdte, hogy bizonyára a „Strigoii” néven ismert rossz szellem az, amely az állatokat megszállotta. A Strigoii ellen a babona szerint úgy kell védekezni, hogy kiásák a rossz szellemnek képzelt halottak tetemét és azt elégetik. A falusiak ezért éjnek idején kilopózták a temetőbe és kiásták két „gyanus” férfit és egy nő holttestét, majd az egyik férfit és a nő tetemét, akikről a falu „bölöse” megállapította, hogy „Strigoioi” voltak, elégették. A csendőrség természetesen eljárás indított a halottgyalázás ügyében, a nép azonban a várható büntetés ellenére is megnyugodott és úgy hiszi, hogy helyesen járt el, mert a borzalmas bűncselekmény óta egyetlen állat sem pusztult el a faluban. Azt azonban nem veszik tekintetbe, hogy közben kintjárt a megyei állatorvos a községben s az egészséges állatokat védőoltással látta el, így a veszély elmúlását az orvosi beavatkozás, nem pedig a „rossz szellem” népitélet utján való kiűzése okozta.

ÜZEMEN KIVÜL HELYEZIK MERCUREA-CIUCEN EGYETLEN GŐZMALMÁT. Saját tud. A megyeszékhelyű városnak egyetlen gőzmalma van: a Gál Ferenc és társa korszerűen felszerelt és vámörlésre berendezett gőzmalom. Ezelőtt tíz évvel épült és igen nagy hiányt pótol, amennyiben messzi járásra nem volt megfelelő malmal. A gőzmalom, mint vámmalom, nagy forgalmat is bonyolított le mindaddig, míg át nem minősítették kereskedelmi malommá. Azóta olyan súlyos közterhekkel és kiadásokkal kell megküzdenie, amelyeket az üzem megkeresni nem tud. Ezért a tulajdonosok a malmot és a vele kapcsolatos egykeretes fűrészt augusztus elsejével leállítják.

Tízezer sertést szállítanak a Banatból Németországba. Timisoara. Saját tud. A romániai állatexportőrök szindikátusainak szövetsége a Berlinben tartott tárgyalásokon megegyezett abban, hogy Rimániából szeptember 15-éig harmincezer sertést szállítanak Németországba. Németország különként nyolcvan pfenniget fizet, amire még öt pfennig export-prémia is járul. Az egyezmény alapján a timisoarai állatexport szindikátusnál mennyiséget jelentettek be. Valószínű, hogy mármájus huszonkilenc vagon exportra szánt sertés fél hónap alatt mintegy tízezer sertést exportálnak a Banatból Németországba.

Hirdetés!

Bitter Malhis:

Az Úr szántóföldje

Prédikációk földműveseknek.

Ara füzve 125 lei és portó.

Háromhetes gyógykúra

Budapesten,

a hatalmas fürdővárosban

Ingyen vizum. 50% kedvezmény a magyar vasutakon. Lakás és teljes ellátás luxus szállodákban. Kiszolgálás. Orvosi felügyelőség. Kedvezmények minden téren.

A fizetéseket leiben lehet eszközölni az

EUROPA

román nemzeti utazási és turisztikai szervezet minden ügynökségénél. Oradeán a DACIA bankban, Str. Reg. Ferdinand 9.

Feljegyzések

Igen érdekes párhuzamot vont Eden volt angol külügyminiszter a Grosevenor House-ban rendezett banketten a demokratikus és diktatórikus államok között: „Ostobaság volna, s egyenesen a demokrácia ügyét veszélyeztetné, — mondotta — ha nem akarnók elismerni azokat az eredményeket, amelyeket a tekintély-kormányok több országban elértek. Kell, hogy mi is hasonló erőt tudjunk fölmutatni, s hogy bennünk is ugyanolyan fokban lobogjon a lelkesedés, mint bennük. Sajnos, az ő fanatizmusuk hiányzik belőlünk. Nem áltathatjuk magunkat azzal, hogy olyan európai valedágban élünk, amely éppúgy tova fog tűnni, mint ahogy kezdődött. Megmérhetetlen erő szabaddultak föl. Ha meg akarjuk őrizni a demokráciába vetett hitünket s eddigi alkotásainkat, a követők hatalmas táborára, nagyobb bátorságra, okosságra, s mindenekelőtt erős nemzeti összefogásra van szükségünk”. — Eden szavai mély benyomást keltek politikai körökben. Sokan úgy értelmezik beszédét, hogy nem ellenzi többé Chamberlain külpolitikáját.

Eden beszédének azonban van egy másik nagy tanulsága is. Ez az Eden már nem az, aki külügyminiszter korában idegesen remegett minden nemzeti spanyol sikerre, aki nem találta meg az utat az olaszokkal való megegyezésre, aki a totális államokkal szemben világoaliciót szeretett volna öszegyurni.

Az idő csodálatos gyógyítószere, Chamberlain békepolitikája nem bukkott meg és Eden nélkül is működik a nagy birodalom gépezete. Ezt a tanulságot mindenestre levonhatia. A követők hatalmas táborra, nagyobb bátorság és az erős nemzeti összefogás pedig, amit a demokrácia szekerében szeretne befogadni, határozottan a totális állam jellemzői, legalább is ma. Ugy látszik, hogy a demokráciák is tanulgatnak egyet-mást a totális államoktól.

Tűz martaléka lett egy bihormegyei község termésének nagyrésze. Oradea. Saját tud. Hatalmas tűz keletkezett szombat délelben 12 órakor Nojorid község közelében. A cséplőgéptől kigyulladt a búza és a tűzoltók csak 5 órai megfeszített munka után tudták a feltörő lángokat elfojtani. Ekkorára már a község buzatermésének egyharmada leégett. A tűz eloltását gátolta a vízhiány, s arra, hogy a már tüzet fogott gabonát megmentésék, a tűzoltóság nem is gondolhatott. A kár meghaladja a 400 ezer leit. A cséplőgép, amelynek közelébe sem bírtak férközni, szintén a tűz martaléka lett. A tüzesetről a község vezetősége természetesen értesítette Florescu Vasile ezredes-megye főnököt, aki még aznap délután kiszállt a helyszínen. A hivatalos vizsgálat kiderítette, hogy a veszedelem a cséplőgép kigyulladása folytán keletkezett, azt azonban, hogy a szerencsétlenségért ki felelős, eddig még nem sikerült megállapítani. A lakosság kétségbeesése határtalan miután senki sem tudja, hogy ki kárpótolja a község lakóinak egyharmadát, akiknek egész évi termésük elégett.

Szélhűdés érte a temetőben. Timisoara. Saját tud. Reșitan a temetőben, egy sirra borultan halva találták Pataki János nyugdíjas vasutas. Megállapították, hogy miközben egy sírköven vésést eszközölt hirtelen szélhűdés érte s a helyszínen meg is halt.

Kétszázötvennégy zsidó jelentkezett a mercuria-ciuclai járásbírószágon állampolgársági felülvizsgálatra. Saját tud. Az ismeretes állampolgársági felülvizsgálati törvény rendelkezései értelmében a helybeli járásbíróhoz kétszázötvennégy zsidó kisebbségi lakosnak kellett letennie megfelelő okmányait. Ezek közül százhuszan elfogadhatóan igazolták az állampolgársági lapjarmokba való jogos felvételüket, míg dr. Ardelean vezető járásbíró kilencvenhárom esetben utasította vissza igazolásukat, felebbezési joggal; egyetlen egy kérvényező igazolását utasította vissza véglegesen.

LETARTÓZTATTÁK A LUGOJI KÓRHÁZ IGAZGATÓJÁT ÉS GONDNOKÁT. Timisoara. Saját tud. A lugoji kórháznál vizsgálások nyomára jutottak; a vizsgálóbíró ezért letartóztatásba helyezte Andrei Teodor dr-t, a kórház volt igazgatóját, valamint Negru Octavian kórházi gondnokot. Az igazgatót sikasztással s a közpénzek kezelése körül történt hanyagsággal, a gondnokot viszont különböző szabálytalanságokkal vádolják. Vád alá helyezték Jebeleanu Ioan és Halas nevű tisztviselőket is, kisebb szabálytalanságok miatt, a két tisztviselő azonban szabadlábon maradt. A törvényszéki tárgyalást — hir szerint — már augusztusban megtartják.

Szörnyethalt az ifjúságtól. Deva. Saját tud. Vulcan község felett az elmúlt éjszaka hatalmas vihar vonult végig. Zápor közben egy villám a falu közepén álló fába csapott, amelyet kettémetszett. A fa mellett épült ház lakójának Joan Silviunak 35 éves felesége rémületében szörnyethalt. A házban még két nő tartózkodott, akik közül egyiknek a karját, másiknak pedig a testét perzselte meg a villám, sérülésük azonban nem veszélyes.

ROMÁN TANITÓNŐJELÖLTEK PROPAGANDA KÖRUTON A SZÉKELYLAKTA VIDÉKEKEN. Mercurea-Ciuc. A napokban Tusnad-fürdőre érkezett Fl. Dascălu igazgatónő vezetése alatt a ploesti román tanítónőképző hallgatóinak egy népes csoportja. Az országéri szervezetbe tömörített tanítónőjelöltek A. Rădoi, E. Popescu és E. Dima tanárnők irányításával megtekintették a fürdőt, a Szent Anna-tavat, majd néhány nap múlva Ciucmege több községét keresték fel. A községekben előadásokat tartanak a székelyek számára, megismertetik őket az okiráltságbeli különböző szokásokkal, viselettel, népdalokkal, táncokkal és ilyen módon kívánják szolgálni a románosítás ügyét. A több hétre tervezett propaganda-kirándulást más székely megyékben is folytatják.

Útszáz soffőr egy primicián. Pittsburgból jelentik. Az amerikai katolikus sajtó beszámolt arról, hogy Pittsburgban 500 soffőr jelent meg Raymond Heintz újmisésa első szentmiséjén. Raymond Heintz ugyanis 17 évig volt soffőr s csak ezután kezdte meg teológiai tanulmányait.

LEÉGETT AZ UZVÖLGYI FAKITERMELO CÉG NAGY FÜRÉSZÜZEME. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Kigyulladt és leégett az uzvölgyi román fakitermelő cég hatalmas, a megye egyik legnagyobb fűrészüzeme. A tűz a gépházban keletkezett és olyan rohamosan terjedt, hogy a gépházon kívül több raktár is leégett a bennük lévő értékes gépkatrészekkel és anyagokkal. A kár megközelíti a kétmillió leit, mely biztosítás útján megtérül. A csendőrség feltevése szerint a tüzet a gépész gondatlansága okozta.

ÖNGYILKOS LETT EGY TÖNKREMENT MILLIOMOS. Tg.-Mures. Frenkel Samuel volt paplangyáros, aki egyidőben milliós vagyonnal rendelkezett, nyomora miatt lakása kertjében felakasztotta magát. Mire rátaláltak, halott volt.

Száz törvénytelen pár két házasságot egy ciuc-megyei községben. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Radulescu csendőrnagy megállapította, hogy Bicz Ardelean községben száz pár érvénytelen házasságot kötött, a törvénytelen gyermekek száma meghaladja a háromszázat. A csendőrnagy rábeszélésére most csaknem mind a száz vadházasságban élő pár, akiknek nagyrésze különböző szektákhoz tartozik, elhatározta, hogy házasságot köt. Radulescu szárnyparancsnok felajánlotta, hogy a törvényes házasság megkötése érdekében minden esetben közbenjár, emeletlen a görög keleti hitre térdő párok gyermekének keresztelését is vállalja.

SZÍNHÁZ-MŰVÉSZET

Koldus-szegényen halt meg Leövey Leó, akit hatvanéves korában fedeztek fel

Budapest, július hó.

Ő volt az, akit hatvanéves korában fedeztek fel.

Néhány évvel ezelőtt történt, a Vigszínház egyik új darabjának, a Bodnár Lujzának főpróbáján. Valamelyik jelenetben egy különös öregúr jött ki a színpadra. Néhány mondata után átfutott a nézőtér az a jellegzetes zaj, amely abból keletkezik, hogy emberek egymáshoz hajolnak és kérdeznak valamit, aztán megkezdődik a színlapok lapozgatása, az a papírzörgés, ami annyit jelent, hogy valakinek a nevét böngészik a színlapról az előadás felhőmályában.

— Es sutogva adták tovább a nevét: — Leövey Leó.

Felmérhetetlen tragikum volt ebben is. A magyar színpad egyik legkittünőbb művésze (sokoldalúságában bámulatos, karakterisztikus egyéniségében minden meghatározáson kívül álló) hatvan és egynéhány esztendőskorában érkezett el oda, hogy a Vigszínház főpróbaközönsége megtanulta a nevét.

Hol volt mindaddig ez a színész?

Szülővárosában, Clujon lett színészzé, Leszky András nevezetes színházában, 1893-ban, negyvenöt évvel ezelőtt. (Apja is színész volt, Leövey József, sokáig a Nemzeti Színház tagja.) Aztán végigjárta a vidéki színházakat hepehupás, göröngyös útját. Játzott Oradeán, Óbudán a Kisfaludy Színházban, Aradon, Szabadkán, Nyitrán, majd ismét Clujon. Ebben az időben a vidék legjobb komikusának ismerték. Sajátosan fanyar humora és megkapó ötletessége váltotta ki minduntalan a tapsokat, amikor a színpadon állt.

Aztán, amikor öregedni kezdett, váratlanul otthagyta a színpadot. Visszavonult. Csendesen, zárkózottan éldegélt, nélkülözött mindaddig, amíg egy napon a Vigszínházban, Szomoró Dezső „Bodnár Lujza” című darabjához egy különös epizódfigurára volt szükség. Leövey Leóra gondoltak. Meghívták a Vigszínházhoz. És felfedezték.

Ekkor már túl volt a hatvanadik esztendőn. Amikor a főpróba után kollégái berohantak az öltözőbe és gratuláltak neki, fanyar arccal, egy kézlegyintéssel intézte el az egészét.

Szombaton reggel Leövey Leó meghalt.

Rövid ideig betegeskedett, körülbelül tíz napig. Tüdőgyulladását kapott és az orvosok leg gondosabb ápolása sem tudta megmenteni. Temetése hétfőn délután volt.

Hatvankilencéves korában halt meg.

Nagyorrú, furcsa, öreg Cyrano-figuráját többé nem lehet látni a Vigszínház kiskapuja előtt. Keserű humora (amely valamikor harsogó vídamság és kacagó optimizmus volt a szebb és ifjabb időkben) nem mosolygattja meg többé öltözőbeli kollégáit, sem a nézőtér gourmandjait, akik mint finom csemegét, úgy ízlelték játékát, gesztusait, mondatait, különös arcjárást.

A vidéki színészt bolygató évtizedei után, elfakult színpadok, elhalkult tapsok emlékeivel szívében, szája körül a késői felfedeztetés keserűségének fájdalmas ráncaival elment halkan Budapestről is, vándorszínész életének utolsó földi állomásáról.

Koldus-szegényen halt meg.

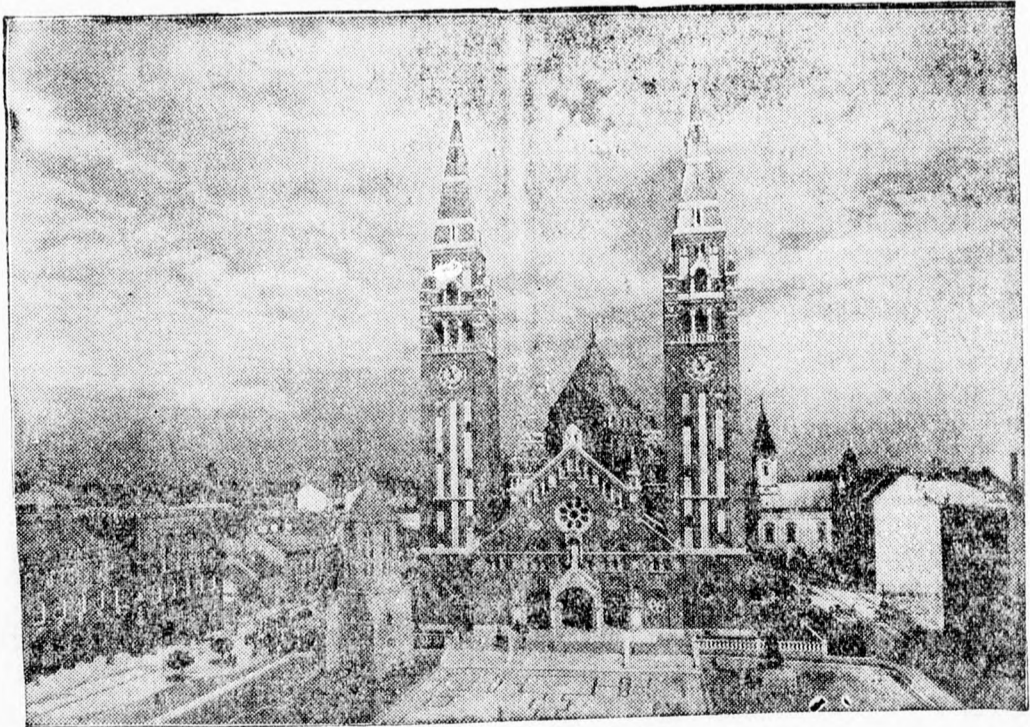
B. E.

Hatalmas sikere volt a „Turandot” szegedi szabadtéri előadásának

Gina Cigna a Turandot-ban

Szeged, július hó.

Cucspontját érték szombat este a szegedi ünnepi játékok eseményei. A Dóm-teren a modern színművészet minden pompája és csillogása mellett megrázó erővel érvényesült Puccini zenedrámája, a Turandot. A kínai mesevilágot bemutató opera teljes pompájában és csodálatos színekben került a teret zsúfolásig megtöltő közönség elé, amelynek soraiban József Ferenc királyi herceggel az élen nemcsak társadalmi, politikai, zenei, művészeti előkelőségek egész sora foglalt helyet, hanem az a nagyközönség is, amely a szombati forróságban nem bánta az utazás fáradságait csak hogy jelen lehessen a nagy eseményen. Az opera primadonnája Gina Cigna csak szombat délután érkezett meg, gyors próbát tartott Nádasdy Kálmán rendezővel és Fleischer Antal karnagyval, valamint az Operaház 120 tagú énekkarával. Alig végeztek a próbával, már is megkezdte a gong és a teret előtűző közönség előtt meglevendengett Peking régi keleti pompája és csillogása. Nyitászini tapsok követték az egyes jeleneteket, különösen tetszett az első felvonásbeli hatalmas pekingi kép, a második felvonás nagy próbatételjelenete, az oldalról felhangzó kórusok és a tömegjelenetek. Gina Cigna csodálatosan csengő hangja, Dora Doria zengő szopránja, Guliseppe Breviaro, Toronyi Gyula, Székely Mihály elsőrangú teljesítménye részesei a döntő sikernek, amely a Turandot első szabadtéri előadásán tapsorkánban nyilvánult meg.

A szegedi híres dóm-ter, ahol a világhírű szabadtéri ünnepi játékokat tartják. A szabadtéri színpad a dóm előtt van felállítva, a nézők pedig a téren helyezkednek el.

SPORT

A labdarugósport összes időszakos kérdéseit tárgyalta a szövetségi tanács

Elutasították az Unirea Tricolor és az Universitatea óvásait. Az első osztályú csapatban egy idegen állampolgár is játszhat. Megejtették a B) liga négy csoportjának beosztását. Megszüntették a C) ligát. A „Bindea ügyet” lezártak tekintik

Bucurestiből jelentik: A szövetségi tanács várva-várt ülése szombaton zajlott le és számos fontos határozatot hozott. Az ülésen Tilea dr elnökölt. Jelen voltak Davilla ezredes, Fulga, Capatiana ügyvéd, Nedelcovici, Stoicari, Savulescu alezredes, Lucescu Jan, Biriescu fő-ügyész, Farcasan Nicolae ügyvéd tagok és Brezeanu őrnagy, Barbat dr és Ioanovici póttagok. A határozatok a következők:

Rendet kell teremteni a pályákon

Tudomásul vették a Fratelia egybeolvadását. A hét éven alóli gyermekek ingyenes belépését visszautasították, viszont kineveztek egy háromtagú bizottságot, mely a diákok ingyenes sportteleplátogatásának módjait ki fogja majd dolgozni. Megtiltották a sportpályák tribünjein a limonádés üvegek eladását, a pályán történő minden rendellenességért a legszigorúbb büntetéssel sújtják a rendező egyesületeket, amennyiben azok bűnössége bebizonyított nyert és az esetleg megnyert mérkőzést újra kell játszaniok. Tudomásul vették a timisoarai kerület kupaszabályait. A Timisoara — Belgrad közötti mérkőzésekkel kapcsolatban Ratstettert, a Fortuna játékosát, aki, mint ismeretes, szándékosan eltörte az egyik bajnoki mérkőzésen Potye játékos lábát, örökre felfüggesztették mindennemű sportműködéstől.

Kötelező atlétikai oklevél

Az A-liga csapatok játékosai részére kötelezővé tették atlétikai oklevél megszerzését, míg a B-liga játékosainak 1939—40. év végén kell ezt megszerezniök. A FIFA új adminisztrációs szabályait elfogadták és az az őszi idénytől kezdve életbelép. A Phoenix a jövőben FC Carpati néven fog működni. A szövetségi edzőt szeptember hónapban szerződtek és az vagy angol, vagy olasz lesz. Az országos válogatottat a jövőben sem a válogató bizottság, sem pedig a kapitány, hanem a szövetségi tanács fogja összeállítani. A fővárosi mérkőzésekről Luchide, Farcasanu, Biraescu, Ioanovici és Barbat ad be esetről-esetre helyzetjelentéseket a játékosok formájáról. A jövőben minden csapatban egy külföldi állampolgárságu játékos is szerepelhet.

Kik vezethetnek válogatott mérkőzéseket

A szövetség a FIFA-nal nemzetközi mérkőzések vezetésére a következő játékezőket ajánlja: Xifando, Costel Radulescu, Ceoreanu, Tica Iliescu és Morar Teofil dr.

Az A-liga és B-liga egyesületeknek a jövőben ifjúsági csapattal is kell rendelkezniök.

Az A- és B-liga csapataink elrománosítása

A szövetségi tanács érdekes határozatot hozott az A- és B-ligacsapatok romanizálásával kapcsolatban. Az 1939—40. évi bajnokságban hat, egy év múlva hét, 1941—42-ben nyolc román játékosnak kell játszania minden A- és B-ligacsapatban. Az Unirea Tricolor és az U. fellebbezését visszautasították és így a Tricolor és az UDR az A-ligában marad.

Megtörtént az új B-liga beosztása

Déli csoport

Unirea Tricolor, Dacia Unirea, ACFR, Victoria Constanta, Telefon Club, Franco Romana, Macabi, Turda, Miciornita.

Északi csoport

Crisana, U., Olimpia, Mures, Staruinta,

Tricolor Baiamare, Victoria Carei, Industria Sarnei, Monopol. SGS.

Keleti csoport

Dragos Voda, Gloria Galati, Textila, HLA, Traian, Jahn, Mihaiu Viteazul, Victoria.

Nyugati csoport

Jiul, Vulturii, CAMT, Rovine Grivita, CFR, Crai-Iovan, Soimi, Minerul, CAO, Unirea.

Nem alakul meg az A-liga B-csoportja

A lugoji Vulturii tervezetét, az A-liga átmeneti csoportjának megalakulásával kapcsolatban visszautasították. Megszüntették a C-ligát.

Lezárt a Bindea-ügy

A Bindea-ügyet elintézték tekintik, az MLSz ítéletét, Korányi felfüggesztését erkölcsi elégtételnek könyvelték el s így a Bindea-ügy lezárt.

Ferencváros-Juventus 2:0

Budapestről jelentik: A Ferencváros nagy-szerű küzdelem után leküzdötte az utolsó akadályt és bekerült a KK döntőjébe, ahol a Genova — Slavia mérkőzés győztesével fog megmérkőzni.

33 ezer néző jelenlétében a cseh Vogel hírszolgálat mellett zajlott le a találkozó. A Fradi csak a fergeteges hajrában küzdötte ki a győzelmet. Eleinte főkéntes támadások, de a kapu előtt balszerencse kísérte a magyar csapatok lövéseit. Sárosi dr. megsérült és a játék eldurvult úgy, hogy a kölcsönös idegesség lerontotta a játék szintjét.

Szünet után erősen védekeznek az olasz együttes. A közönség biztatásán azonban felülkerekedik a Ferencváros és gólokra váltotta főlényét. Sárosi dr. gólja behozta a torinóiak vezetését (Torinóban 1:2 volt az eredmény). Kémény gólja eldöntötte a mérkőzés és a továbbjutás sorsát is.

Pályázati hirdetmény

A crasnai római katolikus egyházközség pályázatot hirdet hét osztályos, osztatlan elemi iskolájánál megüresedett kántortanítói állásra. Csak tanítói és kántori oklevéllel rendelkező, a román nyelvet tökéletesen bíró római katolikus vallású férfitanítók pályázhatnak. Pályázati határidő 1938 augusztus 15.

Javadalmazása havi 1500 lei készpénzfizetés, stóla, természetbeni lakás, kert, 3 hold szántó, urbéri erdő- és legelőjuttatás.

Érdeklődni lehet az egyházközségnél (Parochia Rom. Cat. Crasna, jud. Sălaj) ahová folyó évi aug. hó 15-ig a pályázatok is beadandók.

Az állás szept. 1-ig elfoglalandó.

Rom. Cat. Egyházközség, Crasna.

Ha egészségét és fiatalos ruganyosságát meg akarja őrizni, testét ápolni és valamilyen sportot űznie kell! Olvassa el és fogadja meg

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

c. mű értékes tanácsait.

Irta dr Kellner Dániel orvos, 217 oldalon 42 ábrával és műmellékletekkel rendkívül gazdagon illusztrálva. Ára csak 105 lei.

HALÁLRAGÁZOLT A VONAT EGY ISMERETLEN FIATALEMBERT. Oradea. Saját tud. Herestrau község közelében egy ismeretlen fiatalember a vonat elé vetette magát. A vonat kerekei a szerencsétlen fiatalembert, akinek személyazonosságát eddig még nem sikerült megállapítani, teljesen összeroncsolták. Egy szemtanú állítása szerint az öngyilkos fiatalember, mielőtt a sínekre vetette volna magát, izgatottan sétált a pályatest mentén, több cigarettát szívott el, majd villámgyorsan meztelenre vetkőzött, ruháit a sínekre terítette s a mozdony elé ugrott. A hatóságok a szétroncsolt holttestet a bonctani intézetbe szállították s személyazonosságának megállapítására további vizsgálatot indítottak.

KITÖRT A VESZETTSÉG EGY NYOLCÉVES GYERMEKEN. Timisoara. Saját tud. Megdöbbentő szerencsétlenség történt a timis-megyei Saad községben. Graf Ödön ottani lakos 8 éves fiacskáját néhány héttel ezelőtt megharapta egy munkás kutyája. A kutya veszettgyanus volt s ezért úgy a kis Graf Józsefet, mint három játszótársát, — akiket a kutya szintén megmarta — beszállították a clujji Pasteur intézetbe. A négy gyermek, akiket 30 napig kezeltek Clujon, a napokban tért haza falujába. A nyolcéves Graf József pénteken, — vagyis alig néhány nappal hazaszállításuk után — kitört a veszettség s vasárnapra borzalmas kínok között kiszivedett. A tragikus eset természetesen nagy izgalmat váltott ki a faluban. A három gyermeket, akiket Graf Józseffel együtt marta meg a veszettkutya, visszahozták a Pasteur intézetbe, ezenkívül szintén Clujra szállították a meghalt gyermek szülőit, nagynénjét, nagyanyját, szomszédasszonyát, valamint kezelőorvosát, dr Friedl Jánost is, miután ezek vele betegsége ideje alatt érintkeztek, s így szükségessé vált, hogy ők is védőoltásban részesüljenek.

Halálozások Oradeán. Hegedüs Angela 7 éves korában meghalt. Temetés július 31-én volt. — Özv. Gáspár Miklósné 44 éves korában meghalt. Temetése augusztus 1-én volt a Rulikoszky temetőben. (Caritas).

ÉLETÉRT KIÁLT EGY FIATAL LEÁNY... Ha nehezen is indul az adakozás, mégis örömmel látjuk, hogy vannak jótékony szívek, akik megnyitják egy nagy nyomorban élő, szegény beteg leány megsegítésére, aki lapunk utján kért segítséget. „Isten nevében” 100 és S. E. részéről szintén 100 lei érkezett ma szerkesztőségünkbe a beteg leány segélyezésére. Sajnos, az eddig befolyt összeg legfeljebb csak enyhít nyomorán, nagyon kevés azonban ahhoz, hogy üdülését lehetővé tegye, s így életerejét visszakaphassa. Remélhető azonban, hogy újabb adományok érkeznek még s nem zárkoznak el az adakozástól azok, akiknek módjukban van, hogy egy fiatal életet megmentenek.

Ciucmegyei rövid hírek. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Különös módját választotta bosszúállásának Vargyas Albert sáseni gazdálkodó. Vargyas évek óta haragban volt bizonyos peres ügyből kifolyólag szomszéd atyjafiával, Vargyas Györggyel. Egyik nap újlag összeszólkóztak, aminek következménye az lett, hogy Vargyas Albert kövekkel összetörte haragosa házának egész tetőcserepzetét. Eljárást indítottak ellene. — Csáki Albert mihaileni gazdálkodó feljelentette a csendőrségen Tatár Imre odaváló lakost, mert a tulajdonát képező egyik kaszáló egész fűtermését elvitte. Ugyancsak szénalopás miatt indult eljárás Király Károly ciucani lakos és felesége ellen is. Őket Bartalis Ignác odaváló lakos jelentette fel. — Molnár József és Puskás Imre hodojai lakosok együtt iddógáltak a kocsmában. Valamj fölött összeszólkóztak, majd verekedésre került sor. Molnár olyan súlyosan bántalmazta Puskást, hogy sérülései tízennegy napon tul gyógyul. — Darvas Gábor Jánosné giurgiui lakos beteg tehenet adott el 4400 leiert Imre Mihály vevőnek. Imre a vételárat ki is fizette és csak napok múlva vette észre, hogy az állat beteg. Visszahajította és kérte a pénzt, amit azonban Darvasné nem adott vissza. Az ügyben most a bíróság fog dönteni szakértő állatorvos meghallgatásával.

* **Internátusj felvétel.** A braşovi római katolikus liceum internátusa jelentkezőket elfogad a 1938—39. iskolai évre. Felvilágosítással szolgál a felügyelőség: Braşov, Liceul Rom. Cat.

LEGUJABB

Daladier francia miniszterelnök nem hisz a háborúban

Avignonból jelentik: Lebrun francia köztársasági elnök délfraanciaországi útja során vasárnap Avignont látogatta meg. A tiszteletére adott lakomán Daladier miniszterelnök beszédet mondott, amelyben a külpolitikai nehézségekre utalva kijelentette, hogy sohasem hitte a háború sorsszerűségében. A jelenlegi nehézségeket a mérsékletesség és bátorság mód-

szerűvel kell legyőzni.

Ezután Daladier méltatta a francia-angol barátság legutóbbi fényes megnyilvánulását. Végül hangsúlyozta a francia kormány békekészségét s azt, hogy mindent igyekeznek megtenni, hogy a francia közönség a legnagyobb figyelemmel viselkedjék a különböző eseményekkel szemben.

A mandzsu-japán-orosz hármasság határon aszovjetcsapatok többbizben új támadást kezdtek

A harcok Csangkufeng körül ismét föllángoltak

Tokióból jelentik: A japán hadügyminisztérium közlése szerint vasárnap délután háromszáz szovjetorosz katona hadikocsikkal fölszerelten újabb támadást intézett a sztaupingji (mandzsuriai) magaslatok ellen. A japán tüzésnek sikerült a támadást visszavernie, de az oroszok egy órával később újabb támadásba mentek át. Ezt az újabb támadást is visszaverték. A szovjet-csapatok erre visszavonultak a magaslatokról.

A japán lapoknak hatósági rendeletre nem szabad írniok a mandzsuriai harcokról. Kiszivárgott hírek szerint azonban a harcok Csang-

kufeng környékén ismét föllángoltak. A japánok a Khassan tavaktól nyugatra megtámadták a szovjet-orosz határőrséget és 4 kilométerre behatoltak orosz területre. Itt a japánok erős ellenállásra találtak és súlyos veszteségeket szenvedtek.

Kamin herceg, a japán vezérkar főnöke a mandzsu-kuói harcok miatt félbeszakította szabadságát és visszaért állomáshelyére. Shigemitsu moszkvai nagykövet a történetek ellenére is folytatja tárgyalásait, habár, mint japán körökben kijelentették, a japán kormány maga részéről befejezettnek tekinti az ügyet.

Százötven nemzetközi újságíró gyűlt Prágába Runciman lord tárgyalásaira

A csütörtöki találkozás Benessel és Hodzsával. A cseh nemzeti sajtó állásfoglalása

Londonból jelentik: Minden előkészület megtörtént, hogy lord Runciman kedden elutazhassék Prágába. Amint már jelentettük, a lord csütörtökön fog látogatást tenni Benes köztársasági elnöknel s még ugyanaznap lesz az első beszélgetése Hodzsa miniszterelnökkel is. Hír szerint az angol megbízott terve vette, hogy a tárgyalások közötti esetleges szünetekben beutazza a nemzetiségi vidékeket, a szudétarészeket és Szlovénkiát, hogy a helyszínen is tanulmányozza a nemzetiségi viszonyokat.

Runciman Prágában való tartózkodása alatt a cseh főváros a nemzetközi érdeklődés középpontjába kerül. Az összes nagy európai lapok külön tudósítokat küldtek ide erre az alkalomra, úgy, hogy

a már itt időző nemzetközi újságírókat beleszámítva, mintegy 150 főnyi külföldi riportergárda fogja az eseményeket szétváratni a világra.

A nevesebb nemzetközi politikai újságírók közül e héten érkeznek: Jules Sauerwein, Knickerbocker, J. Packard, Dorothy Thompson és mások.

A cseh nacionalista sajtó a kötelező udvariasságon kívül, amellyel az angol megbízottat üdvözli, nem csinál titkot abból, hogy az angol közvetítés dacára sem hajlandó több engedménybe belemenni, mint amennyit az ország tekintélye elbírt. A jobboldali lapok viszont

Runciman akcióját, mint a kérdés békés megoldásának utolsó esélyét könyvelik el.

Angol politikai körökben rendkívül súlyosan érintette a cseh kormányhoz is közelálló „Lidove Noviny” cikke. A „Times” megállapítja, hogy midőn a szudéta-németek a legnagyobb örömmel és megértéssel fogadták Runciman kiküldetését, ugyanakkor a cseh lap furcsa módon foglalkozik az ügygel. Azt írja ugyanis, hogy Runciman kiküldetése csak csellegység, amelynek az a célja, hogy a csehekre nyomást gyakoroljanak. Ezzel szemben angol körökben megállapítják, hogy Runcimannak egyedüli célja csak a félreértések elsimítása a cseh kormány és a nemzetiségiek között.

KÉSELES A SZUDÉTA-NÉMET NÉPVISELET MIATT.

Prágából jelentik: Vasárnapra virradó reggel Trauteme szudéta-német városban megtámadták és késsel súlyosan megsebesítették Mathes szudéta-német polgárt. A támadás oka az volt, hogy Mathes a szudéta-németek népviseletéhez tartozó fehérharisnyában jelent meg az utcán. A támadók hárman voltak: egy polgári egyén és két katona. A polgári egyént és az egyik katonát a rendőrség elfogta, a másik katona elmenekült.

CSEHSZLOVÁKIA BARATKOZÁSA LENGYELORSZÁGGAL ÉS MAGYARORSZÁGGAL.

Párizsból jelentik: A Temps-ben Jacques Boreaux cikket ír, melyben kimutatja, hogy Csehszlovákiának feltétlenül érdeke Lengyelországgal és Magyarországgal való barátkozás. A cikkíró szerint Csehszlovákiát könnyebben meg lehet fojtani gazdaságilag, mint fegyveres háború által.

Hatalmas jégvihar és áradás pusztított Tulcea-megyében

București. Saját tud. Hatalmas jégvihar és áradás pusztított Tulcea-megyében. A jégrengeteg kárt okozott a szőlőkben és a gyümölcsösben, az áradás telefon- és villanypóznákat döntött ki, házakat döntött romba. A lakosság mindenfelé fejvesztve menekült. A kár óriási.

Apcák hirdetések

Egy szó ára 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. „Cim a kiadóban” további 10 lel. Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lel. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Adás-vétel

Zongora, rövid fekete, kereszt-hurok, eladó. Megtekinthető: Oradea, Str. Academiei 4., délelőtt 9-11 és délután 4-5 óra között.

Stingl pianino teljes jó állapotban eladó. Patzko dr, Oradea, Ciorgariu-utca 23-a. szám.

Vennék jó karban lévő használt gyermekkoszt. Oradea, Str. Neptun 12. (Retul Comandantului.)

Eladó modern új magánház, 2 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, kamra. Oradea, Str. Clemencau No. 18.

Lakás

Különbejárato üres szoba szeptember 1-től esetleg azonnalra kiadó. Oradea, Strada 2. sz. Erdeklődni Str. Stramba 1-a.

Kiadó külön bejárato utcai butorozott szoba azonnal. Oradea, Strada M. Averescu 37. szám.

Kiadó azonnal különbejárato butorozott szoba, fürdőszoba használatlalt egy vagy két személynek, esetleg teljes ellátással is. Oradea, Str. Averescu 37.

Kiadó 1 szoba, konyha augusztus 1-re. Oradea, Str. Alexandri No. 15.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén Oradea, Str. Regina Carol II. No. 4

Kiadó

1 szoba, konyha melék helyiséggel augusztus 1-re. Oradea, Parcul Carmen Sylva 6.

3 szoba,

fürdőszobás lakás a központban november 1-re kiadó. Felvilágosítások: Oradea, Strada Moldova 2. sz. a.

Két szobás

(kertes) magánházat v. lakást keres Wetzenkircher M. tanár, Oradea, Parcul Alba-Iulia 14. szám.

Kiadó

egy szoba, konyha, élekkamara és ugyanott egy szoba butorozva, vagy anélkül azonnalra Oradea, Str. Eroul Neucoscut 23. szám.

Kiadó

augusztus 1-re 4 szobás összkomfortos lakás. — Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 25. szám.

Alkalmazás

Kifutóflint

felvesz András, Oradea, Str. Pasteur 53.

Megbízható

mindenes azonnalra felvétetik, Oradea, Baritiu-utca 4. (Főposta melletti utca.)

Oktatás

VIII-os Gójdus,

román szakcious, felvételre vagy pótvizgára előkészít. Cim a kiadóban.